

“UMUMIY PEDAGOGIKA”

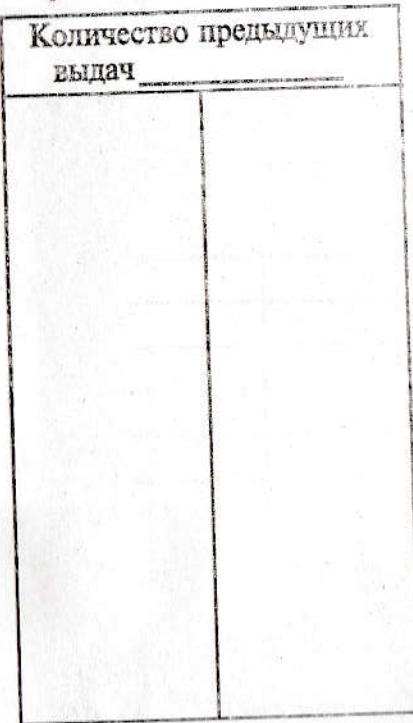
fanidan mustaqil ta'limni tashkil etish texnologiyasi

Chirchiq - 2023

Книга должна быть
возвращена не позже
указанного здесь срока

Количество предыдущих выдач _____

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VАЗІRLIGI

CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

PEDAGOGIKA FAKULTETI

“UMUMIY PEDAGOGIKA” KAFEDRASI

“Umumiy pedagogika” fanidan mustaqil ta’limni tashkil etish texnologiyasi

(uslubiy qo‘llanma)

Chirchiq – 2023

CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

PEDAGOGIKA FAKULTETI

"UMUMIY PEDAGOGIKA"
KAFEDRASI

"Umumiy pedagogika"
fanidan mustaqil ta'limni tashkil
etish texnologiyasi

Tuzuvchilar: Professor G.O. Ermazarova
P.f.f.d., (PhD) A.Y. O'tayev
O'qituvchi M.S. Janbayeva
Taqrizchilar: CHDPU professori J.I. Usarov
TDPU professori M.E. Xaydarov

24.10.2023 y CHDPU o'quv-uslubiy Kongashining 3-sentii bayonnomaida tasdiqlandi va nashrqa tavsiya qilindi.

Chirchiq – 2023

1-Modul

UMUMIY ESLATMA

O'zbekistonda yuksak malakali pedagog kadrlarni tayyorlashda milliy va xalqaro tajribalarga asoslanilmoqda. Bunda pedagogik turkumdag'i kasbiy fanlarning ahamiyati muhimdir. Shu ma'noda gumanitar, tabiiy va aniq fanlar bo'yicha mutaxassislar "Umumiy pedagogika" o'quv fani asoslarini chuqr egallashlari lozim. Chunki oliy pedagogik ta'lif muassasasida mazkur fanlar bo'yicha ta'lif olgan mutaxassislar kelgusida ana shu fanlar bo'yicha *pedagog* sifatida faoliyat yuritadi. Shu sababli O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 27 fevraldag'i "Pedagogik ta'lif sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarorida bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarning "sohalar bo'yicha pedagogik kompetensiyalarga ega bo'lishi" vazifasi alohida ta'kidlangan.

"Pedagogika" tushunchasi shaxsga ta'lif berish, uni tarbiyalash va unda amaliy ko'nikmalarni shakllantirish ma'nosini anglatadi. Mazkur fanning maqsadi bo'lajak o'qituvchilarni shaxsga ta'lif va tarbiyalash asoslari bilan tanishtirishdan iborat.

Fanning vazifalarini quydigilar tashkil etadi:

- ta'lif-tarbiyaning nazariy masalalari bilan tanishtirish;
- ta'lif berishning metodlari, vositalari va texnologiyalari bo'yicha ko'nikma berish;
- bo'lajak pedagoglarni amaliy kompetensiyalar bilan quronlantirish.

Oliy ma'lumotli mutaxassislar ushu fanning ana shu mazmuni, maqsadi va vazifalarini chuqr anglashlari kerak.

"Umumiy pedagogika" "Pedagogika" fanining asosi bo'lib, unda mazkur o'quv fanining vazifalarini quydigilar tashkil qiladi:

- pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha kasbiy bilim berish;
- ta'lif didaktikasi bo'yicha ko'nikma bilan qurollantirish;
- tarbiya asoslari bo'yicha kompetensiyani tarkib toptirish;
- pedagogik faoliyat asoslari bilan tanishtirish va yo'naltiriltirish.

Ushbu masalalar “Umumiy pedagogika” o‘quv fani doirasida o‘rganiladi.

“Pedagogika nazariyasi” - Pedagogika fanining shakllanishi va rivojlanishi, maqsad va vazifalari, predmeti, ilmiy-tadqiqot metodlari, shaxs rivojlanishi va unga ta’sir etuvchi omillar, yaxlit pedagogik jarayon va uning mohiyati, didaktika (ta’lim nazariyasi), ta’lim jarayoni qonuniyatları va tamoyillari, ta’lim mazmuni, ta’lim metodlari va vositalari, ta’limni tashkil etish shakllari, o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini tashxis etish, tarbiya jarayoni mazmuni, mohiyati, qonuniyatları, tamoyillari, tarbiyaning umumiy metodlari, tarbiya turlari mazmuni, mohiyati, maqsad va vazifalari, shakl, metod va vositalari, ta’lim muassasalarini boshqarish, korreksion pedagogika asoslarini o‘z ichiga qamrab oladi.

“Pedagogika tarixi” - Pedagogikaning alohida sohasi sifatida pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi va rivojlanishini o‘rganish orqali yangi, istiqbolda hal etilishi lozim bo‘lgan vazifalarni belgilab beradi hamda uni hal etish strategiyalarini ko‘rsatib beradi. U eng qadimgi davrlardan hozirgi davrgacha pedagogik fikrlar va ta’lim tizimining rivojlanishi hamda eng qadimgi davrlardan hozirgi kungacha jahon mamlakatlarida tarbiya, ta’lim va pedagogik fikrlar rivojiga doir masalalarni o‘zida aks ettiradi.

“Pedagogik mahorat” - Pedagogik mahorat va madaniyat, ta’lim amaliyoti va pedagogik fikrlar tarixida o‘qituvchi mahorati masalasining aks etishi, pedagogik qobiliyat, o‘qituvchining kommunikativ qobiliyat, muloqot psixologiyasi va muloqot madaniyati, pedagogik muloqot, pedagogik takt va pedagogik etika, pedagogik texnika va uni egallash yo‘llari, nutq madaniyati, o‘qituvchining o‘quv jarayonidagi mahorati, o‘qituvchining turbiyachilik mahorati, o‘qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish, o‘z-o‘zini turbiyalash va o‘z ustida ishlash, ilg‘or pedagogik tajribani ommalashtirish kabi masalalarni qamrab oladi.

Ta’limda me’yeriy hujjatlarni yuritish- Umumiy pedagogikaning tarkibiga kiruvechi o‘quv fani bo‘lib, u ta’lim-tarbiyaga oid milliy asoslar bo‘yicha bo‘lajak pedagoglarga kasbiy bilim, ko‘nikma va malaka beradi.

2-Modul

FAN BO‘YICHA MUSTAQIL TA’LIMNI TASHKIL ETISH VA BAHOLASH

Mustaqil ta’lim – bu bo‘lajak pedagoglarning mustaqil tarzda ma’lumotlar, kitoblar, metodlar va texnologiyalar asosida kasbiy bilim, ko‘nikma hamda malakanı o‘zlashtirish tizimidir. Shu jihatdan, auditoriyada professor-o‘qituvchilar tomonidan ajratilgan ma’ruza, amaliy va seminar soatlarida yo‘naltiruvchi shaklida mustaqil ta’limga e’tibor qaratiladi va qolgan fan bo‘yicha o‘zlashtirilishi shart bo‘lgan mavzular mustaqil ta’lim sifatida talabalar tomonidan auditoriyadan tashqarida o‘zlashtiriladi.

O‘zlashtirish darajasi hamda oraliq nazoratni topshirgan talabalarga yakuniy nazorat sifatida fan o‘qituvchisi tomonidan yozma ish, test yoki og‘zaki shaklda baholanadi. Bundan tashqari talabalarning ijodkorligi hamda ularda dars jarayoniga yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish ko‘nikmasini shakllantirish maqsadida har bir talabaga induvidial mavzu beriladi va bu bo‘yicha talabalar tomonidan yangi pedagogik texnologiyalarni qo’llab dars ishlanmalari tayyorlanadi va ishlanma himoyasini amalga oshiradi. Bunga asosan o‘qituvchi tomonidan talabaning joriy nazorat bahosi belgilanadi.

Talaba uchun mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- 1) darslik va o‘quv qo‘llanmalarning boblari va mavzularini o‘rganish;
- 2) tarqatma materiallar bo‘yicha ma’ruza qismlarini o‘zlashtirish;
- 3) o‘qitish va nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimlari bilan ishlash;
- 4) o‘z –o‘zini baholash orqali bilimni uzlusiz nazorat qilish;
- 5) fanlar bo‘yicha adabiyotlarni o‘rganish va tahlil qilish, qo‘srimcha adabiyotlar ustida ishlash hamda ularni o‘rganish;
- 6) yangi pedagogik texnologiyalarni, jihozlarni, jarayonlar va texnologiyalarni o‘rganish;
- 7) talabalar ilmiy–tadqiqot ishlarini o‘rganish.

Mustaqil ta'limga quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Mavzu bo'yicha portfoliya shakllantirish.
2. Mavzu bo'yicha referat tayyorlash.
3. Mavzu bo'yicha slayd yaratish (kreativ yondashuv asosida).
4. Mavzu bo'yicha 20 ta test savollarini tayyorlash (kaliti bilan), tayyorlangan testlarning 50% murakkab test bo'lishi lozim.
5. Bir soatlik dars ishlamasini yaratish (tarqatma materiallar bilan).
6. Darslik va o'quv qo'llanmalardan foydalanib, barcha mavzularni o'rghanish.
7. Mavzu bo'yicha glossariy tuzish.

Mustaqil ta'limga tashkil etishda internet va axborot manbalaridan izchil foydalilanadi.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimot tashkil qilinadi.

No	Mustaqil ta'limga mavzulari	Ajratilgan soat
1	O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslari	3 soat
2	Pedagogika fanining maqsad va vazifalari	3 soat
3	Pedagoglik kasbi va pedagogik faoliyat	3 soat
4	Didaktika ta'limga nazariyasi sifatida	3 soat
5	Ta'lim metodlari va vositalari	3 soat
6	Ta'lim mazmuni	3 soat
7	Dars – ta'limga tashkil etishning asosiy shakli	3 soat
8	O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish	3 soat
9	Tarbiyaning maqsad va vazifalari	3 soat
10	Tarbiyaning umumiy metodlari. Jamoa tarbiya obyekti va subyekti sifatida	3 soat
11	Xalqaro baholash dasturlari	3 soat
12	Ta'lim muassasasi menejmenti	3 soat
13	Pedagogika tarixini o'rjanishning konseptual asoslari	3 soat
14	Hadis ilmi va uning tarbiyaviy ahamiyati	
15	Birinchi Renessans davrining mohiyati	3 soat
16	Muso al Xorazmiy, Abu Nasr Farobi, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinoning pedagogik qarashlari	3 soat
17	Kaykovusning "Qobusnoma", Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarlarida ta'limga tarbiya talqini	3 soat
18	Ikkinci Renessans davrida pedagogik masalalar	3 soat
19	Amir Temur, Mirzo Ulug'bek, Muhammad Bobur, Jomiy va Navoiylarning ta'limga tarbiyaga oid qarashlari	3 soat
20	Jahon pedagogika fani rivojlanish tarixi	3 soat
21	Jadidchilik harakatida milliy tarbiya	3 soat
22	Mustaqillik yillarda ta'limga tarbiya	3 soat
23	Rivojlangan davlatlar ta'limga tizimining o'ziga xos jihatlari	3 soat
24	Yangi O'zbekiston ta'limga islohotlari	3 soat
25	Pedagogik mahorat va uning o'qituvchi faoliyatidagi o'mi	3 soat
26	O'qituvchi kasbiy faoliyatida pedagogik qobiliyatlar va pedagogik texnika	3 soat
27	Pedagogik nizolar va ziddiyatlarni bartaraf etish usullari	3 soat
28	O'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish. O'qituvchi pedagogik faoliyatida kasbiy refleksiyaning o'mi	3 soat
29	Zamonaviy o'qituvchiga qo'yiladigan talablar	3 soat
30	Pedagogik kasbiy kompetentlik va o'qituvchi faoliyatida innovatsion texnologiyalarni qo'llash mahorati.	3 soat

Jami: 90 soat

**I-MAVZU: O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TA'LIM TIZIMINI
RIVOJLANGTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI****Reja:**

1. O'zbekiston Respublikasi ta'lismning o'ziga xos xususiyatlari
2. Ta'limga oid huquqiy-me'yoriy hujjatlar
3. Ta'lim turlari
4. Ta'limda pedagogik faoliyat

Tayanch tushunchalar: O'zbekiston, pedagogika, ta'lim, tarbiya, huquqiy, me'yoriy, hujjat, ta'lim turlari, faoliyat, qonun, jarayon, maktab.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1."FSMU" metodi asosida "O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini rivojlangtirishning konseptual asoslari" mavzusini yoritib bering.
2. Ta'lim turlarini "Klaster" metodi asosida tarmoqlang.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. O'zbekistonda ta'lim tizimi haqida fikr bildiring?
2. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun haqida tushunchangizni bildiring?
3. Ta'lim turlariga izoh bering?
4. Pedagogik faoliyatning qonuniy asoslarini qanday tushunasiz?

Adabiyyotlar:

- 1.O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyasi. -Toshkent.: O'zbekiston, 2019.
- 2.O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O'RQ - 637-soni.
- 3.Sh.Mardonov.,U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 4.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika. Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
- 5.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.

2-MAVZU: "UMUMIY PEDAGOGIKA" FANINING MAQSAD VA VAZIFALARI**Reja:**

- 1."Umumiy pedagogika" fanining maqsad va mazmuni.
2. Pedagogika nazariya haqida tushuncha.
3. Pedagogika nazariyasi asoslari.
- 4.Pedagogika nazariyasin o'rganish zaruriyat.

Tayanch tushunchalar: pedagogika, ta'lim, tarbiya, obyekt, predmet, nazariya, asos, maqsad, mazmun, tushuncha, o'rganish, faoliyat, pegagika fani metodologiyasi, ilmiy-tadqiqot metodlari.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1."Fikriy hujum" metodi asosida "Umumiy pedagogika fanining maqsad va vazifalari" mavzuni yoritib bering.
- 2."Pedagogika nazariyasi asoslari" mavzusini "Ikki qismli kundalik" metodi bo'yicha tushunchalarni tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Pedagogika fani nimani o'rganadi?
- 2.Mazkur fanining vazifalari nimalardan iborat?
- 3.Yaxlit pedagogik jarayon nima?
- 4.Pedagogika fanining rivojiga hissa qo'shgan olimlardan kimlarni bilasiz?

Adabiyyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
3. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.

3-MAVZU: PEDAGOGLIK KASBI VA PEDAGOGIK FAOLIYAT.**Reja:**

- 1.Pedagoglik kasbinining paydo bo'lishi va demokratik jamiyatda pedagoglik kasbinining o'ziga xosliklari.

- Pedagogning shaxsiy va kasbiy sifatlari.
- Pedagogik faoliyat.

Tayanch tushunchalar: pedagogika, ta'lim, Sharq, G'arb, kasb, tarbiya, shaxs, o'quvchi, muktab, fikr, asos, maqsad, mazmun, namuna, tushunchu, o'rganish.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- Pedagogning shaxsiy va kasbiy sifatlarini "Venn diagrammasi" metodi asosida tahlil qiling.
- Pedagogik faoliyat asoslarini "T" metodi bo'yicha yutuqlari va kamchiliklarini qiyoslab bering.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- Dastlabki muktablar qayerda paydo bo'lgan?
- "Pedagog" tushunchasining ma'nosi?
- Demokrit bolalarga namuna bo'lishda nimalarga alohida ahamiyat beradi?
- "Yaxshi o'qituvchi o'quvchilarga tayyorini bermaydi, tushuntirishga o'rgatadi" fikriga munosabatingiz qanday?

Adabiyyotlar:

- I.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
- Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

4-MAVZU:DIDAKTIKA- TA'LIM NAZARIYASI

Reja:

- Ta'lim nazariyasi (didaktika) pedagogikaning tarkibiy qismi sifatida.
- Didaktikaning maqsad va vazifalari.
- Ta'lim jarayonining mohiyati.
- O'qitish va o'rganish jarayonlari tavsifi, o'quv jarayonida ularning o'zaro bog'liqligi.

Tayanch so'zlar: didaktika, o'qish, o'qitish, jarayon, didaktikaning asosiy kategoriylari, ta'lim paradigmalar, ta'lim qoninuyatlari, ta'lim tamoyillari.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- Ta'lim nazariyasi (didaktika) pedagogikaning tarkibiy qismi sifatida «Konseptual jadval» metodi asosida tahlil qiling.
- Didaktikaning maqsad va vazifalari «Sinkveyn» metodi asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- Didaktika nimani o'rganadi? Mazkur sohaning obyekti va predmetini izohlang.
- Didaktikaning asosiy kategoriylarini sanab bering.
- Zamonaviy ta'lim paradigmalariga nimalar kiradi?
- O'qitish jarayonining asosiy vazifalariga izoh bering.
- O'qitish jarayonining bosqichlariga ta'rib bering.
- O'quvchilarning bilish faoliyatining tuzilishi va o'ziga xosliklarini izohlang.

Adabiyyotlar:

- I.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
- Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

5-MAVZU: TA'LIM METODLARI VA VOSITALARI

Reja:

- "Metod", "ta'lim metodi", "usul", "qoida" tushunchalari.
- Ta'lim metodlari tasnifi.
- Ta'lim metodlari mohiyati.
- Ta'lim vositalari.

Tayanch tushunchalar: pedagogika, metod, ta'lim metodi, usul, qoida, tasnif, mohiyat, vosita, shaxs, muhit, tarbiya, o'qish, amaliyot, shakllanish.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- Ta'lim metodlari va vositalarini "Chalkashtrilgan zanjir" metodi yordamida guruhlarga ajrating.
- "Muammoli vaziyat" metodi yordamida "Ta'lim metodlari mohiyatini" ochib bering.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Metod deganda nima tushuniladi?
2. Ta'lim metodi tushunchasini qanday izohlash mumkin?
- 3."Ta'lim metodlari" va "ta'lim usullari" tushunchalari bir xil mazmunga egami?
4. Ta'lim usullari deganda nima tushuniladi?
5. Ta'lim metodlarini qo'llashda qandaydir ko'rsatmalarga rioya etish zarurmi?
6. Ta'lim metodlarini qo'llashga doir ko'rsatmalar nima deb ataladi?

Adabiyotlar:

1. Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
2. R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika. Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
3. Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

6-MAVZU: TA'LIM MAZMUNI

Reja:

- 1."Ta'lim mazmuni" tushunchasi.
- 2.Ta'lim mazmunini belgilab beruvchi zamonaviy g'oyalar mazmun-mohiyati.
- 3.Darslik va uning vazifalari, unga o'quv qo'yiladigan talablar hamda o'quv qo'llanmalarining turlarini aniqlashtirish.

Tayanch tushunchalar: ta'lim, mazmun, g'oya, me'yor, hujjat, tayanch, o'quv, reja, namunaviy, darslik, o'quv, qo'llanma, talab, tasnif, tarbiya, o'qish, standart.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1."Ta'lim mazmuni" tushunchasini «Elpig'ich» metodi yordamida tahlil qiling.
- 2."Tushunchalar tahlili" metodi asosida darslik va uning vazifalari, unga o'quv qo'yiladigan talablarni tushuntirib bering.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Ta'lim mazmuni deganda nima tushuniladi?
2. Ta'lim mazmunini belgilovchi me'yoriy hujjatlarga nimalar kiradi?
3. Tayanch o'quv rejasini kim tomonidan tasdiqlanadi?

4. Namunaviy o'quv rejalarini nima asosida tuziladi?

5. O'quv rejalarini nima asosida tuziladi?
6. Darsliklar va o'quv qo'llanmalar qanday talablarga javob berishi kerak?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov.,U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
- 3.Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

7-MAVZU: DARS – TA'LIMNI TASHKIL ETISHNING ASOSIY SHAKLI

Reja:

- 1.Dars tavsifi va darsni tashkil etishga qo'yiladigan didaktik talablar.
- 2.Darsning turlari va tuzilishi.
- 3.Nostandard dars.

Tayanch tushunchalar: dars, ta'lim, sinf, didaktik, tushuncha, mohiyat, mazmun, individual, tayanch, o'quv, reja, talab, tarbiya, o'qish, shakl, talab.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1."Assessment" metodi yordamida "Dars – ta'limni tashkil etishning asosiy shakli" mavzusini yoritib bering.
- 2."T-sxemasi" bo'yicha "An'anaviy va noan'anaviy dars turlari"ning afzalliklari va kamchiliklarini tavsiflab bering.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Zamonaviy ta'limning asosiy turlari nimalardan iborat?
- 2."Ta'limning tashkiliy tizimi" tushunchasini mohiyati nimalardan iborat?
- 3.Ta'limning individual shakli afzalliklari nimalardan iborat?
- 4.Sinf-dars tizimining afzalliklari nimalardan iborat?
- 5.Dars ta'limning boshqa shakllaridan farq qiluvchi o'ziga xos belgilarini nimalardan iborat?
6. Darsga qo'yilgan didaktik talablar?
7. Darsga qo'yilgan tarbiyaviy talablar nimalardan iborat?

Adabiyotlar:

- 1.O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son.
- 2.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 3.R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
4. Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.

8-MAVZU:O'QUVCHILARNING BILIM, KO'NIKMA VA MALAKALARINI TASHXIS ETISH**Reja:**

- 1.Ta'lim olganlikni tashxis etishning tarkibiy qismlari
- 2.O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish turlari, shakl, metodlari.
- 3.O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash mezonlari.

Tayanch tushunchalar: o'quvchi, bilim, ko'nikma, malaka, tashxis, ta'lim, nazorat, shakl, metod, jarayon, aniqlash, o'lhash, tekshirish, xulosa.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Ta'lim olganlikni tashxis etishning tarkibiy qismlarini "Baliq skleti" metodi yordamida tahlil qiling.
- 2."O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash mezonlari" mavzusini "Toiflash jadvali" asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Didaktik jarayonda tashxis deganda nima tushuniladi?
2. Ta'lim olganlikni tashxis etishning o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini an'anaviy tekshirish va baholashdan farqi nimada?
3. Tashxis etish jarayonining tarkibiy qismlariga nimalar kiradi?
4. Nazorat deb nimaga aytildi?
5. O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini aniqlash, o'lhash, baholash nima deb ataladi?
6. Tekshirish deganda nima tushuniladi?
7. Aniqlash va o'lhash nima deb ataladi?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
- 3.Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.

9-MAVZU:TARBIYANING MAQSAD VA VAZIFALARI.**Reja:**

- 1.Tarbiya maqsadi.
- 2.Tarbiyaning umumiy vazifalari va o'ziga xos xususiyatlari.
- 3.Barkamol avlod tarbiyasi fazilatlari va ularning mohiyati.
- 4.Tarbiya jarayoniga texnologik yondashuv.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1."Tarbiyaning maqsad va vazifalari" mavzusini "Nima uchun?" metodi yordamida tahlil qiling.
- 2."Tarbiya maqsadi" mavzusini "Nilufar guli" metodi asosida tahlil qiling.

Tayanch tushunchalar: tarbiya, maqsad, mazmun, xususiyat, vazifa, ma'naviy, axloqiy, fazilat, jarayon, tarbiya turlari, faoliyat, namuna, qadriyat, shakllanish.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Tarbiya deganda nima tushuniladi?
2. Tarbiyaning tor va keng ma'nolardagi ifodasini izohlang.
3. Tarbiya jarayoni deb nimaga aytildi?
4. Tarbiyadan ko'zlangan maqsad nima?
5. Tarbiyaning umumiy vazifalariga nimalar kiradi?
6. Tarbiya mazmuni deganda niman tushunasiz?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.

3.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti.
Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

10-MAVZU: TARBIYANING UMUMIY METODLARI. JAMOA TARBIYA OBYEKTI VA SUB'EKTI SIFATIDA

Reja:

- 1.Tarbiya metodlari tasnifi.
- 2.Tarbiya metodlari va vositalari tushunchalarini.
- 3.Jamoa va uning o'ziga xosliklari.
- 4.O'quvchilar jamoasini shakllantirish darajalari va bosqichlari.

Tayanch tushunchalar: tarbiya, metod, tasnif, tarbiya usullari, vosita, jamoa, o'quvchi, tarbiyachi, daraja, yondoshuv, bosqich, tushuncha, fazilat, tarbiyalash.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:
1.Tarbiya metodlari va vositalari tushunchalarini "Chalkashirilgan zanjirlar" metodi yordamida tahlil qiling.
2."Aqliy hujum" metodi yordamida jamoa haqida tushuncha bering. "Har qanday guruh jamoa bo'la oladimi?" savolini debat asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Tarbiya metodi, usuli va vositasini tushunchalariga ta'rif bering.
- 2.Tarbiya metodlarini tasniflashga doir yondashuvlarni izohlang.
- 3."Jamoa" va "o'quvchilar jamoasi" tushunchalariga izoh bering.
- 4.O'quvchilar jamoasining o'ziga xosliklarini sanab bering.
- 5.O'quvchilar jamoasini shakllantirish bosqichlarini izohlang.

Adabiyyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
3. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

11-MAVZU:XALQARO BAHOLASH DASTURLARI .

Reja:
1.Xalqaro baholash dasturlari haqida tushinchalar
2.PISA xalqaro baholash dasturi
3.PIRLS xalqaro baholash dasturi

Tayancha tushunchalar: pedagogika, baholash, xalqaro, dastur, tarbiya, test, rivojlanish,milliy, nazorat, matn, ijodiy,tushinish, kompitensiya, fan, resurs.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1."Xalqaro baholash dasturlari" mavzusini "Klaster" metodi yordamida tahlil qiling.
- 2.Har bir baholash dasturini "Konseptual jadval"metodi yordamida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Qanday xalqaro baholash dasturlari mavjud?
- 2.PISA xalqaro baholash dasturi qanday dastur?
- 3.PIRLS qanday xalqaro baholash dastur?
4. Xalqaro baholash dasturi ahamiyati nimada?

Adabiyyotlar:

- 1.O'quvchilarni xalqaro tadqiqotlarga tayyorlashga mo'ljallangan Axborotnoma. Toshkent.2020.Nº1.
- 2.O'quvchilarni halqaro tadqiqotlarga tayyorlashga mo'ljallangan Axborotnoma. Toshkent.2020.Nº2.
- 2.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor", 2021.

12-MAVZU: TA'LIM MUASSASASI MENEJMENTI

Reja:

- 1.Ta'lrim muassasasi menejmentining mohiyati.
- 2.Ta'lrim muassasasini boshqarish funksiyalari, tamoyillari va metodlari.
- 3.Ta'lrim muassasasini boshqarishga doir me'yoriy hujjalari.

Tayancha tushunchalar: ta'lrim, tarbiya, muassasa, menejment, boshqarish, funksiya, tamoyil, subyekt, obyekt, metod, tasnif, me'yoriy hujjat.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Ta'lrim muassasasi menejmenti "Soat millari" metodini qo'llab mavzuni yoritib bering.
- 2.Ta'lrim muassasasini boshqarishga doir me'yoriy hujjatlarni "Tushunchalar tahlili" metodi asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Boshqarish deb nimaga aytildi?
2. Boshqaruv obyekti va boshqaruv subyekti tushunchalariga izoh bering.
3. Ta'lrim muassasasini boshqarish deganda nimani tushunasiz?
4. Menejment deganda nima tushuniladi?
5. Ta'lrim muassasasi menejmenti deb nimaga aytildi?
- 6.Ta'lrim menejmentining o'ziga xos jihatlari nimalarda yorqin namoyon bo'ladi?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika. Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
3. Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.

13-MAVZU: PEDAGOGIKA TARIXINI O'RGANISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI

Reja:

1. "Pedagogika tarixi" fanining maqsad va vazifalari.
2. Pedagogika tarixining eng qadimgi davrlardan VII asrgacha bo'lgan davri.
3. Eng qadimgi manbalarda ta'lrim-tarbiya masalalarining yoritilishi.
4. Qur'on Karimda axloq-odob, iymon, oila mustahkamligi, ota-onaga hurmat masalalari.

Tayanch tushunchalar:ta'lrim, tarbiya, xalq pedagogikasi, davr, yoziv, manba, obida, shaxs, taraqqiyot, xislat, ijtimoiy, maktab, mutaffakkir, meros, ma'rifat, o'zlashtirish.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Pedagogika tarixini o'rganishning konseptual asoslari mavzusini "Insert" metodi yordamida yoritib bering.
2. Pedagogika tarixining eng qadimgi davrlardan VII asrgacha bo'lgan davri mavzusini "Konseptual jadval" metodi asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Xalq pedagogikasi mazmuni nimalardan iborat?.
2. O'rxun-Enasoy obidalardira nimalar aks etgan?.
3. "Avesto" qanday asar?
- 4.Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o'ziga xosligi nimalarda namoyon bo'ladi?
- 5.Qadimgi yozuvlar va ularning kelib chiqishi haqida nimalarni bilasiz?
- 6.Halq og'zaki ijodida insondagi qaysi xislatlar ulug'langan?

Adabiyotlar:

- 1.To'xtaxodjayeva M.X. Pedagogika tarixi.-T.: "O'qituvchi",1999.
- 2.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumi pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
3. Xodjayev B.X. Umumi pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.
- 4.K.Hoshimov va boshq. O'zbek pedagogik antologiyasi.-T.O'qituvchi,1996.

14-MAVZU:HADIS ILMI VA UNING TARBIYAVIY AHAMIYATI.

Reja:

1. Hadis ilmining paydo bo'lishi va muhaddislarning hadis ilmining yaratilishdagi xizmatlari.
2. Al-Buxoriyning "Al-adab al-mufrad" va "As-sahih" asarlari hamda ularning mazmuni.
3. Imom at-Termiziyning hadis ilmini rivojlantirishdagi xizmatlari.
- 4.Hadislarning tarbiyaviy ahamiyati.

Tayanch tushunchalar: ta'lrim, tarbiya, hadis, ilm, muhaddis, uslub, iymon, hurmat, e'tiqod, vijdon, sahih, moziy, alloma, mutafakkir, davr, yozuv, manba, tarix.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Sharq mutafakkirlari Imom Al-Buxoriy va Imom At-Termiziylarning tarbiyaviy qarashlarini "Venn diagrammasi" orqali qiyoslang.
2. Hadislarning tarbiyaviy ahamiyatini "BBB" metodi asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Hadisning ma'nosi nima?
2. Hadis ilmi deganda nimani tushunasiz?
- 3.Chin hadislар qanday hadislар?
- 4.At Termiziyning qanday asalarini bilasiz?

Adabiyotlar:

- 1.To'xtaxodjayeva M.X. Pedagogika tarixi.-T.: "O'qituvchi".1999.
- 2.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
- 3.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
- 4.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik - T.:Sano-standart, 2017.
- 5.K.Hoshimov va boshq. O'zbek pedagogik antologiyasi.-T.O'qituvchi.1996.

15-MAVZU: BIRINCHI RENESSANS DAVRINING MOHIYATI**Reja:**

1. Markaziy Osiyoda pedagogika tarixi bosqichlari
2. Renessans tushunchasi mazmuni
2. "Uyg'onish davri" da ta'limg-tarbiya
3. Birinchi Renessans davrida maktablar rivoji

Tayanch tushunchalar: ta'limg, tarbiya, renessans, pedagogikf, uyg'onish, davr, kashfiyot, mutafakkir, qarash, mazmun, maktab, bilim, ko'nikma, malaka, meros.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

1. Renessans tushunchasi mazmunini "Aqliy hujum" metodi yordamida yoriting.
2. Markaziy Osiyoda pedagogika tarixi bosqichlari "Klaster" metodi asosida tahlil qiling.

Talaba bilimimi nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Renessans so'zining ma'nosi qanday?
- 2.Nima uchun Sharq uyg'onish davri deyiladi?
- 3.Birinchi renessans davri qaysi asrlarga to'g'ri keladi?

Adabiyotlar:

- 1.O'zbek pedagogikasi antologiyasi.-T.:"O'qituvchi".1996.
- 2.O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi.-T.:O'zME.2002.
- 3.Mavlonova R.,Raxmanqulova N.Pedagogika tarixi.-T.:Fan va texnologiya".2015
- 4.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.

16-MAVZU: MUSO AL XORAZMIY, ABU NASR FAROBIY, ABU RAYHON BERUNIY, ABU ALI IBN SINONING PEDAGOGIK QARASHHLARI**Reja:**

- 1.Abu Abdulloh Muhammad ibn Muso al – Xorazmiy - pedagog, faylasuf, matematik, geograf, ximik va astronom.
- 2.Abu Nasr Farobiyning ta'limiyl-axloqiy qarashlari
- 3.Abu Rayhon Beruniyning pedagogik merosi.
- 4.Abu Ali ibn Sino pedagogik qarashlari.

Tayanch tushunchalar: ta'limg, tarbiya, renessans, pedagogik fikr, pedagog, qarash, faylasuf, matematik, geograf, kimyogar, astronom, kashfiyot, mutafakkir, qarash.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Muso Al Xorazmiy, Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sinoning pedagogik qarashlari mavzusini "Tushunchalar tahlili" va "Venn diagrammasi" metodi yordamida tahlil qiling.
- 2."Assessment" metodi yordamida Muso Al Xorazmiy, Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sinoning pedagogik qarashlari mavzusini tahlil qiling.

Talaba bilimimi nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Muso al – Xorazmiy qaysi fanning asoschisi sifatida e'tirof etildi?
- 2.Abu Nasr Farobiyni dunyo olimlari danday atashgan?
- 3.Beruniy qaysi sohaga ko'proq hissa qo'shgan olim dab tan olingan?
- 4.Ibn Sino bola tarbiyasida qaysi jihatlarga e'tibor qaratgan?

Adabiyotlar:

- 1.O'zbek pedagogikasi antologiyasi.-T.: "O'qituvchi".1996.
- 2.O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi.-T.:O'zME.2002.
- 3.Mavlonova R.,Raxmanqulova N.Pedagogika tarixi.-T.:Fan va texnologiya".2015
- 4.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.

17-MAVZU: KAYKOVUSNING «QOBUSNOMA» YUSUF XOS HOJIBNING «QUTADG'U BILIG «ASARLARIDA TA'LIM-TARBIYA TALQINI.**Reja:**

- 1.Kaykovusning "Qobusnom" asari pandnomma sifatida.
- 2."Qobusnom"da farzand tarbiysi

- 3.Yusuf Xos Hojibning “Qutadg’u bilig“ asarida ta’lim-tarbiya talqini
- 4.Yusuf Xos Hojibning “Qutadg’u bilig“ asarida inson kamoloti masalasi

Tayanch so’zlar: pedagogika, pandoma, asar, manba, farzanad, meros, ta’lim, tarbiya, nasihat, hurmat, ota, ona, mehnat, hunar, o’git, uquv, o’rganish.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Kaykovusning «Qobusnoma», Yusuf Xos Hojibning “Qutadg’u bilig“ asarlarida ta’lim-tarbiya talqini” mavzusini “Taqqdimot” metodi yordamida yoriting.
- 2.Kaykovusning «Qobusnoma», Yusuf Xos Hojibning “Qutadg’u bilig“ asarlarida ta’lim-tarbiya talqini” mavzusini “Venn diagrammasi” metodi yordamida yoriting.

Talaba bilimini nazorat qilish bo‘yicha savollar:

- 1.“Qobusnoma” qanday asar?
- 2.Kaykovusning “Qobusnoma” asari necha bobdan iborat?
- 3.Yusuf Xos Hojibning “Qutadg’u bilig“ asari qachon yozilgan?
- 4.“Qutadg’u bilig” asari 6500 baytdan yoki 13000 misradan iborat
- 5.Yusuf Xos Hojibning “Qutadg’u bilig“ asarida qanday kasblar haqida fikr yuritiladi?

Adabiyotlar:

- 1.O‘zbek pedagogikasi antologiyasi.-T.:”O‘qituvchi”.1996.
- 2.O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi.-T.:O‘zME.2002.
- 3.Mavlonova R.,Raxmanulova N.Pedagogika tarixi.-T.:”Fan va texnologiya”.2015
- 4.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: “Ishonch hamkor”,2021.

18-MAVZU: IKKINCHI RENESSANS DAVRIDA PEDAGOGIK MASALALAR.

Reja:

- 1.Ikkinci Renessans davrida pedagogik fikrlar taraqqiyoti.
- 2.Ilmiy maktablar- Ikkinci Renessans davrining istiqboli sifatida.
- 3.Gumanitar va tabiiy fanlar rivoji.
4. Mutafakkirlar me’rosini o’rganish texnologiyasi.

Tayanch tushinchalar: renessans, pedagogika, taraqqiyot, fikr, istiqbol, manba, jahon, meros, o’zbek , davr, mutafakkir, istiqbol, gumanitar, tabiiy, o’rganish.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Ikkinci Renessans davrida pedagogik fikrlar taraqqiyoti mavzusini “Ikki qismli kundalik” metodi yordamida yoritib bering.
- 2.Gumanitar va tabiiy fanlar rivoji mavzusini “Klaster” metodi asosida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo‘yicha savollar:

- 1.Ikkinci Renessans davri qaysi asrlarni qamrab oladi?
- 2.Ikkinci Renessans davrida qanday ilmiy maktablar mavjud edi?
- 3.Ikkinci Renessans davrida qaysi fanlar rivojlandi?
- 4.Ijtimoiy hayotning ta’lim-tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivojiga ta’siri qanday?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova. Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: “Ishonch hamkor”,2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: “Fan va texnologiya”, 2018.
- 3.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

19-MAVZU: ALISHER NAVOIY, AMIR TEMUR, MIRZO ULUG’BEK, MUHAMMAD BOBUR, ABDURAHMON JOMIYLARNING TA’LIM - TARBIYAGA OID QARASHLARI

Reja:

- 1.Alisher Navoiyning ta’limiy-axloqiy qarashlari
- 2.Amir Temur amal qilgan axloqiy sifatlar.
- 3.Mirzo Ulug’bekning pedagogik qarashlari
- 4.Zahiriddin Muhammad Boburing ta’lim-tarbiya sohasidagi xizmatlari.

Tayanch tushinchalar: renessans, pedagogika, taraqqiyot, fikr, istiqbol, manba, jahon, meros, o’zbek , davr, mutafakkir, istiqbol, gumanitar, tabiiy, o’rganish.

- Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:**
- 1.Alisher Navoiyning ta'limiy-axloqiy qarashlari va asarlarini “Klaster” metodi yordamida tahlil qiling.
 - 2.“Amir Temur, Mirzo Ulug‘bek, Muhammad Bobur, Abdurahmon Jomiyarning ta’lim - tarbiyaga oid qarashlari” mavzusini “Tushunchalar tahlili” metodi asosida tahlil qiling.

- Talaba bilimini nazorat qilish bo‘yicha savollar:**
- 1.Alisher Navoiy talqinida mudarris qanday bo‘lishi kerak?
 - 2.Amir Temur tomonidan pedagogika tarixi rivojiga qo’shgan hissasi qanday?
 - 3.Mirzo Ulug‘bekning pedagogik g‘oyalari va ma’rifatparvarlik xizmatlari haqida nimalarni bilasiz?
 - 4.Mirzo Ulug‘bek qayerlarda madrasalar qurdirgan?
 - 5.Zahiriddin Muhammad Bobur farzand tarbiyasida qanday edi?

20-MAVZU:JAHON XALQLARI PEDAGOGIK MANBALARI

Reja:

- 1.Yevropa xalqlari pedagogik manbalarining o’rni
- 2.Amerika qit’asi xalqlari pedagogik manbalari
- 3.Markaziy Osiyoda pedagogik fikrlar rivojida manbalarning ahamiyati

Tayanch tushinchalar: Evropa, Amerika, Osiyo, pedagogika, manba, jahon, meros, xalq , davr, ta’lim, tarbiya, ijtimoyilashtirish, madaniyat, mehnat, vosita.

- Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:**
- 1.“Jahon xalqlari pedagogik manbalari” mavzusini “Venn diagrammasi” va “T –sxemasi” metodlari asosida tahlil qiling,taqqoslang ,solishtiring.
 - 2.K.D.Ushinskiy, Y.A.Komenskiy va Makarenkolarning pedagogik qarashlarini “Zinama-zina” metodi yordamida tahlil qiling,taqqoslang ,solishtiring.

Talaba bilimini nazorat qilish bo‘yicha savollar:

- 1.Pedagogik meros va pedagogik manba deganda nimani tushunasiz?
- 2.Jahon xalqlari pedagogik manbalariga nimalar kiradi?
- 3.Milliy va xalqaro pedagogik manbalarning farqini aytинг?
- 4.Markaziy Osiyo xalqaro pedagogik manbalari haqida fikringizni bayon qiling?

Adabiyotlar:

1. O‘zbek pedagogikasi antologiyasi. I jild, T.: «O’qituvchi», 1999.
- 2.Hoshimov K. va boshq. Pedagogika tarixi. T.: «O’qituvchi», 1996.
- 3.Hasanova O. Pedagogika tarixidan xrestomatiya. T.: «O’qituvchi», 1993.
- 4.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: “Ishonch hamkor”,2021.
- 5.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: “Fan va texnologiya”, 2018.
- 6.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.
- 7.K.Hoshimov va boshq. O‘zbek pedagogik antologiyasi.-T.O’qituvchi,1996.

21-MAVZU: JADIDCHILIK HARAKATIDA MILLIY TARBIYA

Reja:

1. Turkistonda jadidchilik harakati, uning maqsad va vazifalari
2. Jadid maktablari va o‘qitish tizimi.
3. Jadid ma’rifatparvarlari tomonidan yaratilgan darsliklar va ularning mazmunи.

Tayanch tushinchalar: jadid, maktab, harakat, ta’lim, tarbiya, siyosat, milliy, o‘qish, ma’rifatparvar, darslik, qo’llanma, mazmun, mohiyat, o’lka.

- Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:**
- 1.Jadidchilik harakatida milliy tarbiya mavzusini “FSMU” va “Konseptual jadval” metodlari asosida tahlil qiling.
 - 2.Jadid ma’rifatparvarlari tomonidan yaratilgan darsliklar va ularning mazmunini

Talaba bilimini nazorat qilish bo‘yicha savollar:

- 1.”Jadid”ning ma’nosini nimani anglatadi ?
- 2.Jadidlar kimlar edi?
- 3.Jadidchilik harakatining kelib chiqish omillari nimalardan iborat?
- 4.Jadidchilik qanday g‘oyalarni ilgari surgan?

Adabiyotlar:

1. O‘zbek pedagogikasi antologiyasi. I jild, T.: «O’qituvchi», 1999.
- 2.Hoshimov K. va boshq. Pedagogika tarixi. T.: «O’qituvchi», 1996.
- 3.Hasanova O. Pedagogika tarixidan xrestomatiya. T.: «O’qituvchi», 1993.
- 4.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: “Ishonch hamkor”,2021.
- 5.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: “Fan va texnologiya”, 2018.

6. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.
 7.K.Hoshimov va boshq. O'zbek pedagogik antologiyasi.-T.O'qituvchi.1996.

22-MAVZU: MUSTAQILLIK YILLARIDA TA'LIM-TARBIYA

Reja:

- 1.Mustaqillik yillarida ta'lism islohoti
- 2.Mustaqillik yillarida kadrlar masalasi
- 3.Mustaqillik yillari ta'lism- tarbiya negizining manbalari

Tayanch tushunchalar: mustaqillik, milliy, ta'lism, tarbiya, kadrlar, islohot, negiz, pedagogika, manba, litsey, kollej, qadriyat, ishlab chiqarish, fan, dastur.

- Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:**
- 1.“Mustaqillik yillarida ta'lism-tarbiya” mavzusini “Qanday?” metodi asosida tahlil qiling.
 - 2.“Ta'lism to'g'risida”gi Qonunni “Nima uchun?” metodi yordamida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Mustaqiliikni qanday tushunasiz?
- 2.Ta'lism islohati nima?
- 3.Milliy tarbiyaning negizini nima tashkil etadi?
- 4.Mustaqil O'zbekistonning “Ta'lism to'g'risida” gi qonun qachon qabul qilingan?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: “Ishonch hamkor”,2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: “Fan va texnologiya”,2018.
- 3.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

23-MAVZU:RIVOJLANGAN DAVLATLAR TA'LIM TIZIMINING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Reja:

- 1.Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda ta'lism tizimi

- 2.Iqtisodiy rivojlangan maktablarda ta'lism-tarbiya amaliyoti.
- 3.Jahon rivojlangan mamlakatlardagi zamonaviy-ijtimoiy bilimlar tizimida pedagogika fani va uning asosiy omillari.

Tayanch tushunchalar: ta'lism tizimi, tarbiya, maktablar, oliv ta'lism, islohot, rivojlangan, mamlakat, AQSh, Yaponiya, Finlandiya, Xitoy, Germaniya.

- Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:**
- 1.AQSh, Yaponiya, Finlandiya, Xitoy, Germaniya davlatlari “Venn diagrammasi” asosida taqqolang.
 - 2.“SWOT” metodi yordamida rivojlangan mamlakatlar ta'lism tizimini tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlar deganda siz qaysi davlatlarni tushunasiz?
2. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlar ta'lism tizimi O'zbekiston ta'lism tizimining farqi?
- 3.Sizga qaysi davlat ta'lism tizimi ma'qul?

Adabiyotlar:

- 1.Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: “Ishonch hamkor”,2021.
- 2.R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: “Fan va texnologiya”,2018.
- 3.Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik – T.:Sano-standart, 2017.

24-MAVZU:YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM ISLOHOTLARI

Reja:

1. Yangi O'zbekiston ta'lism islohotlari
- 2.O'zbekistonda uchinchi Renessans davrini barpo etish zaruriyati.
3. Uchinchi Renessans davrini barpo etish manbalari.
4. Uchinchi Renessansning tayanch ustunlari.
5. Uchinchi Renessans davrini o'zlashtirish amaliyoti.

Tayanch tushunchalar:yangi, O'zbekiston, ta'lism, islohot, tizim, tarbiya, renessans, davr, manba, muktab, nayanch, ustun, o'zlashtirish, amaliyot.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Yangi O'zbekiston ta'lif islohotlari "Muzyorar" metodi yordamida tahlil qiling.
- 2.Xalqaro baholash dasturlari (PIRLS,PISA,TIMSS,TALIS,STEAM) mavzusini "Tushunchalar tahlili" metodi yordamida yoriting.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Yangi O'zbekiston ta'lif islohotlari qanday kechmoqda?
- 2.Uchinchini Renessansning tayanch ustunlari kimlar?
- 3.Kelajak maktabi qanday bo'lishi kerak?
- 4.Mustaqil ta'lif talabaga nima beradi?

Adabiyotlar:

1. Sh.Mardonov., U.Zokirova.Pedagogika nazariyasi va tarixi.-T: "Ishonch hamkor",2021.
2. R.A.Mavlonova va boshq. Umumiy pedagogika.Darslik-T.: "Fan va texnologiya", 2018.
3. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik T.:Sano-standart, 2017.

**25-MAVZU:PEDAGOGIK MAHORAT HAQIDA TUSHUNCHA.
UNING O'QITUVCHI FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI.**

Reja:

1. Pedagogik mahorat tushunchasi mazmuni.
2. Pedagogik mahoratning ilmiy – amaliy negizlari
3. Pedagogik mahoratning pedagogik faoliyatdagagi o'mi.
4. Pedagogik sifrlar taraqqiyotida o'qituvchi mahorati masalalari.

Tayanch tushunchalar: O'qituvchi, tarbiyachi, kasb va mutaxassislik, o'qituvchining kasbiy va shaxsiy sifatlari, kasbiy pedagogik bilim, ko'nikma va malakalar, o'z-o'zini kasbiy tarbiyalash

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Pedagogik mahorat -
- 2.O'qituvchini nimalarga mas'ul deb hisoblaysiz?
- 3.O'qituvchidan qanday ruhiy va jismoniy sifatlar talab etiladi?
- 4.Agar jismoniy jihatdan nuqsoni bo'ladigan bo'lsa, u kishi o'qituvchilikka loyiqlimi?
- 5.Ijodkor o'qituvchi qanday bo'lishi kerak?

Adabiyotlar:

- I. D.O.Ximmataliyev va boshq.Pedagogik mahorat.-T."CHINOR FAYZI BALAND",2022.

2. J.E.Usarov va boshq. Pedagogik kompetentlik.-Chirchiq, "Fayzay poligraf", 2021.
3. G.O.Ernazarova., M.Sh.Islamova. Pedagogik konfliktologiya. – T.: "ISHONCHLI HAMKOR", 2021.
4. Azizzodaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: "Fan va texnologiyalar" nashrieti, 2006.

26-MAVZU: O'QITUVCHI KASBIY FAOLIYATIDA PEDAGOGIK QOBILIYATLAR VA PEDAGOGIK TEXNIKA.

Reja:

1. Qobiliyat va pedagogik qobiliyat haqida tushuncha.
2. Pedagogik qobiliyatning turlari va ularning tavsifi.
3. Pedagogik texnika tushunchasi
4. Pedagogik texnikaning o'qituvchi faoliyatidagi o'mri

Tayanch tushunchalar: pedagog, qobiliyat, kasbiy, mahorat, pedagogik texnika, tavsif, tushuncha, faoliyat, omillar, nutq, mimika, tarbiya,fantamimika.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.O'qituvchi kasbiy faoliyatidagi pedagogik qobiliyat turlarini "Klaster" metodi yordamida tarmoqlang.
- 2.Pedagogik texnika tushunchasini "Tushunchalar metodi", "Chalkashtirilgan zanjir" metodlari yordamida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Pedagogik qobiliyatni shakkantirish omillari?
- 2.Pedagogik mahorat tuzilishi qanday?
- 3.Pedagogik nutq texnikasi nima?
- 4.O'qituvchi mahoratida mimika va fantamimika?
- 5.O'qituvchi qobiliyati nima?

Adabiyotlar:

- I.D.O.Ximmataliyev va boshq.Pedagogik mahorat.-T."CHINOR FAYZI BALAND",2022.
- 2.J.E.Usarov va boshq. Pedagogik kompetentlik.-Chirchiq, "Fayzay poligraf", 2021.
- 3.G.O.Ernazarova., M.Sh.Islamova. Pedagogik konfliktologiya. – T.: "ISHONCHLI HAMKOR", 2021.

4. Azizzodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashrieti, 2006.

27-MAVZU: PEDAGOGIK NIZOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH TEXNOLOGIYALARI

Reja:

1. Pedagogik muloqatning tarkibiy qismlari..
- 2.Pedagogik nizo va ziddiyatlar haqida tushuncha.
- 3.Pedagogik nizo va ziddiyatlarni bartaraf etish yo'llari.

Tayanch tushunchalar: pedagogika, mahorat, nizo, ziddiyat, tushuncha, muloqat, tarbiya, metod, taxnologiya, tushuncha,bartaraf etish, ishtimoiy, samara.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.Pedagogik nizolar va ularni bartaraf etish texnologiyalari mavzusini “Fikriy hujum” metodi yordamida tahlil qiling.
2. Pedagogik nizo va ziddiyatlar haqidagi tushunchalarni “T sxemasi”, “Venn diagrammasi” metodlari yordamida taqqoslang, qiyoslang, tahlil qiling va solishtiring.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Pedagogik muloqatning qanday tarkibiy qismlari bor?
- 2.Pedagoigk nizo nima?
- 3.Pedagogik ziddiyat haqida ma'lumot bering?
4. Pedagogik nizoni bartaraf etishning qanday yo'llari bilasiz?

Adabiyyotlar:

- 1.D.O.Ximmataliyev va boshq. Pedagogik mahorat.-T.”CHINOR FAYZI BALAND”,2022.
- 2.J.E.Usarov va boshq. Pedagogik kompetentlik.-Chirchiq, “Fayzay poligraf”, 2021.
- 3.G.O.Ernazarova., M.Sh.Islamova. Pedagogik konfliktologiya. – T.: “ISHONCHLI HAMKOR”, 2021.
- 4.Azizzodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashrieti, 2006.

28-MAVZU: O'QITUVCHI MEHNATINI ILMY ASOSDA TASHKIL ETISH. O'QITUVCHI PEDAGOGIK FAOLIYATIDA KASBIY REFLEKSIYANING O'RNI.

Reja:

1. O'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish.
2. Amaliy malakani egallash yo'llari.
3. Kasbiy refleksiya haqida tushuncha.
4. Pedagoik faoliyat turlari.

Tayanch tushunchalar:o'qituvchi, mehnat, ilmiy, asos, faoliyat, kasbiy, refleksiya, fikrlash, muloqat, bilim, ishonch, vosita, shakllantirish.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.O'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish mavzusini “Tushunchalar tahlili” va “Assisment” metodlari yordamida tahlil qilng.
- 2.O'qituvchi pedagogik faoliyatida kasbiy refleksiyaning o'mi mavzusini “Charxpalak” metodi yordamida yoritib bering.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Illiy deganda nimani tushunasiz?
- 2.Malaka bu - ?
- 3.Refleksiya haqida fikringiz?
- 4.Pedagogik faoliyat turlari?

Adabiyyotlar:

- 1.D.O.Ximmataliyev va boshq.Pedagogik mahorat.-T.”CHINOR FAYZI BALAND”,2022.
- 2.J.E.Usarov va boshq. Pedagogik kompetentlik.-Chirchiq, “Fayzay poligraf”, 2021.
- 3.G.O.Ernazarova., M.Sh.Islamova. Pedagogik konfliktologiya. – T.: “ISHONCHLI HAMKOR”, 2021.
- 4.Azizzodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashrieti, 2006.

29-MAVZU: ZAMONAVIY O'QITUVCHIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Reja:

- 1.O'qituvchi shanssi va uning jamiyatda tutgan o'mi

- 2.O'qituvchi shaxsining shakllanishi va ularga qo'yiladigan talablar
- 3.Zamonaviy pedagogning professional potensiali va ularga qo'yilgan talablar

Tayanch tushunchalar: zanonaviy, o'qituvchi, jamiyat, shaxs, shakllanish, talab, professional, potensial, ijodkorlik, usul, talab, texnologiya.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

- 1.“Zamonaviy o'qituvchiga qo'yiladigan talablar” mavzusini “Klaster” metodi yordamida tahlil qiling.
- 2.“Nima uchun?” metodi yordamida zamonaviy o'qituvchilarga bo'lgan talablarni yoriting.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

- 1.Zamonaviy o'qituvchi qanday xislatlar bo'lishi kerak?
- 2.Innovatsion texnologiya - ?
- 3.Professional potensial - ?
- 4.Zamonaviy o'qituvchiga xos bo'lgan xislatlardan qaysi biri sizza mayjud?
5. O.Bismark. O'qituvchi qanday bo'lsa, jamiyat ham shunday bo'ladi? Degan fikrini izohlang

Adabiyotlar:

- 1.D.O.Ximmataliyev va boshq.Pedagogik mahorat.-T.”CHINOR FAYZI BALAND”,2022.
- 2.J.E.Usarov va boshq. Pedagogik kompetentlik.-Chirchiq, “Fayzay poligraf”, 2021.
- 3.G.O.Ernazarova., M.Sh.Islamova. Pedagogik konfliktologiya. – T.: “ISHONCHLI HAMKOR”, 2021.
- 4.Azizxodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashrieti, 2006.

30-MAVZU: PEDAGOGIK KASBIY KOMPETENTLIK VA O'QITUVCHI FAOLIYATDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MAHORATI.

Reja:

- 1.Pedagogik kasbiy kompetentlik haqida tushuncha.
- 2.O'qituvchi faoliyatini innovatsion yondoshuv asosida o'rganish.
- 3.Pedagogik faoliyatni zamonaviy talablar asosida tashkil etish.
- 4.Pedagogik faoliyatni baholash me'zonlari.

Tayanch tushunchalar: pedagogik, kasbiy, kompetentlik, tushuncha, o'qituvchi, faoliyat, tarbiya,yondoshuv, o'rganish, talab, innovatsiya, baholash, me'zon.

Talabaga mavzuni interfaol metodlar orqali yoritish uchun topshiriq:

1. Zamonaviy o'qituvchiga qo'yiladigan talablar mavzusini “Tushunchlar tahlili” metodi yordamida tahlil qiling.
2. O'qituvchi shaxsining shakllanishi va ularga qo'yiladigan talablar mavzusini “Chaynvord” va “Soat millari” metodlari yordamida tahlil qiling.

Talaba bilimini nazorat qilish bo'yicha savollar:

1. Kompetentlik tushunchasini izohlang.
2. Pedagogik faoliyatni tahlil eting.
- 3.Pedagogik faoliyatning qanday baholash me'zonlari bor?

Adabiyotlar:

- 1.D.O.Ximmataliyev va boshq.Pedagogik mahorat.-T.”CHINOR FAYZI BALAND”,2022.
- 2.J.E.Usarov va boshq. Pedagogik kompetentlik.-Chirchiq, “Fayzay poligraf”, 2021.
- 3.G.O.Ernazarova., M.Sh.Islamova. Pedagogik konfliktologiya. – Toshkent, 2021.
4. Azizxodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: “Fan va texnologiyalar” nashriyoti, 2006.

"FSMU" metodi

Ushbu metod munozarali masalalarni hal etishda, babs-munozaralar o'tkazishda yoki o'quv seminarlar yakunida (tinglovchilarining o'quv-seminari haqidagi fikrlarini bilish maqsadida), yoki o'quv rejasiga asosida biror-bir bo'lim o'rganilgandan so'ng qo'llanilishi mumkin, chunki bu texnologiya tinglovchilarini o'z fikrini himoya qilishga, erkin fikrlash va o'z fikrini boshqalarga o'tkazishga, ochiq holda bahslashishga, shu bilan bir qatorda ta'limga oluvchilarini o'quv jarayonida egallagan bilimlarini tahlil etishga, qay darajada egallaganliklarini baholashga ham tinglovchilarni bahslashish madaniyatiga o'rgatadi.

F – Fikringizni bayon eting,

S – Fikringiz bayoniga biror-bir sabab ko'rsating,

M – Ko'rsatilgan sababni tushuntiruvchi (isbotlovchi) misol keltiring,

U – Fikringizni umumlashtiring.

"Fikriy hujum" ("Mozgovaya ataka")

Mazkur metod tahsil oluvchilarining mashg'ulotlari jarayonidagi faoliyklarini ta'minlash, ularni erkin fikr yuritishga rag'batlantirish hamda bir xil fikrlash inersiyasidan ozod etish, muayyan mavzu yuzasidan rangbarang g'oyalarni toplash, shuningdek, ijodiy vazifalarni hal etish jarayonining dastlabki bosqichida paydo bo'lgan fikrlarni yengishga o'rgatish uchun xizmat qiladi.

«Fikriy hujum» metodi A.F.Osborn tomonidan tavsija etilgan bo'lib, uning asosiy tamoyilli va sharti mashg'ulot (babs)ning har bir ishtirokchisi tomonidan o'rta ga tashlanayotgan fikrga nisbatan tanqidni mutlaqo ta'qiqlash, har qanday luqma va hazil mutoyibalarni rag'batlantirishdan iboratdir. Bundan ko'zlangan maqsad tahsil oluvchilarining mashg'ulot (babs) jarayonidagi erkin ishtirokini ta'minlashdir. Ta'limga jarayonda ushbu metoddan samarali va muvaffaqiyatlari foydalanish o'qituvchining pedagogik mahorati va tafakkur ko'laming kengligiga bog'liq bo'ladi.

«Fikriy hujum» metodidan foydalanish chog'ida tahsil oluvchilarining soni 15 nafardan oshmasligi maqsadga muvofiqdir. Ushbu metodga asoslangan mashg'ulot bir soatga qadar tashkil etilishi mumkin.

"Ikki qismli kundalik"

Bu matnning mazmunini o'rganishga, uni o'zining shaxsiy tajribasi bilan bog'lashga va o'qiganining mazmuniga o'z munosabatini yozma ifoda etishga imkon beruvchi oddiy hamda samarali usuldir. Kundalik bilan quyidagicha ishlash mumkin: a) Daftar varag'i vertikal chiziq bo'yicha ikkiga bo'linadi. b) Chap tomoniga ta'limga oluvchi unda taassurot uyg'otgan, yoqqan yoki savol tug'dirgan, ba'zi fikr keltirib chiqargan, muallifning sitata yoki fikrlarini yozadi (masalan, juda aqlli ta'rif, yoki xato tuyulishi, yoki ma'lumotning bir qismi dalil yoki sabab va boshqalar). v) O'ng tomonda muallifning sitatasi yoki fikriga o'zining sharhlarini yozadi, ya'ni o'qilganga o'z fikrini bildiradi: bu sitatada aynan nima uni yozib olishga undadi? Bu sitata uni nima haqda o'ylashga majbur etdi? Bu sitata bo'yicha u qanday savollarni o'yldi? g) Matnni o'qiyotganida u to'xtab, kundalikka yozib boradi. d) Ishni yakunlagandan so'ng ular justliklarda ishlashlari, ishlari bilan almashtishlari, o'rtoqlari ishida ularga yoqqan fikrni muhokama etishlari va ko'rsatishlari mumkin.

"Venna diagrammasi"

Bunda ta'limga oluvchida mavzuga nisbatan tahliliy yondashuv, ayrim qismlar negizida mavzuning umumiyligi mohiyatini o'zlashtirish ko'nikmalarini hosil qilishga yo'naltiriladi. Usul kichik guruhlarni shakllantirish asosida sxema bo'yicha amalga oshiriladi. Yozuv taxtasi o'zaro teng to'rtta bo'lak-ka ajratiladi va har bir bo'lakka sxema chiziladi. Bu usul ta'limga oluvchilar tomonidan o'zlashtirilgan o'zaro yaqin nazariy bilimlar, ma'lumotlarni qiyosiy tahlil etishga yordam beradi. Bundan muayyan bilim yoki boblar bo'yicha yakuniy darslarni tashkil etishda foydalanish samaraliroqdir. Usul quyidagicha amalga oshiriladi:

- ta'limga oluvchilar to'rt guruha bo'linadi;
- yozuv taxtasiga topshiriqni bajarish mohiyatini aks ettiruvchi sxema chiziladi;
- har bir guruha o'zlashtirilayotgan mavzu yuzasidan alohida topshiriqlar beriladi;
- topshiriqlar bajarilgach, guruha a'zolari orasidan yetakchilar tanla-nadi;
- yetakchilar guruha a'zolari tomonidan bildirilgan fikrlarni umum-lashtiradi;
- yozuv taxtasida aks etgan diagrammani to'ldiradilar

"Konseptual jadval" metodi

Bu bir qancha faraz, qonun yoki hodisa, dalillar va boshqalarni solishtirish kerak bo'lganda qo'llanadigan grafik tashkilotchidir. Konsep-tual jadvalda tahliliy axborotning katta hajmi ixcham joylashtirilgan. Bunday jadval

mashg'ulotning metodik ta'minotiga (slayd, o'quv plakati va h.k.) qo'l keladi. Muayyan muammo bo'yicha konseptual jadvalarni tuzishga topshiriqni kichik guruhlarda aqliy hujumdan foydalanib tuzish va uni butun guruh bo'yicha muhokama qilib, eng maqbul variantni ishlab chiqish – amaliy mashg'ulotlarning "anglash" va "fikrlash" fazasida aniq bir mavzu bo'yicha mashg'ulot mazmuni bo'lib xizmat qilishi mumkin. o'tkazish texnolo-giyasi quyidagicha:

- 1) Yangi axborot bilan ishlash (tanishish).
- 2) Jadval tuzish. Konseptual jadvalda vertikal bo'yicha solish-tiriladigan, gorizontal bo'yicha esa – solishtirish amalga oshiriladigan turli tavsiflar joylashtiriladi.
- 3) Jadvalni to'ldirish. Ta'lim oluvchilar solishtirish mezonlarini ifoda etadilar va axborotni mos kelgan mezonlar bo'yicha taqsimlaydilar.

"Sinkveyn" metodi

O'rganilayotgan materialni puxta anglash uchun qo'llaniladigan interfaol usullardan biri hisoblanadi. Sinkveyn-fransuzcha besh qatorli o'ziga xos, qosiyasiz she'r bo'lib, unda o'rganilayotgan tushuncha to'g'risidagi axborot yoyilgan holda o'quv so'zi bilan, turli variantlarda va turli nuqtai nazar orqali ifodalanadi.

Sinkveyn tuzish qoidasi: -birinchi qatorda mavzu bir so'z, odatda ot bilan ifodalanadi? (Kim? Nima?);

- ikkinci qatorga mavzuga oid ikkita sifat yoziladi. (Qanday? Qanaqa?)
 - uchinchi qatorda mavzu doirasidagi hatti – harakat uchta so'z (fe'l) bilan ifodalanadi;
 - to'rtinchi qatorga mavzuga nisbatan tasavvur anglatuvchi va to'rtta so'zdan iborat bo'lgan fikr yoziladi;
 - oxirgi qatorga mavzu mohiyatini takrorlaydigan, ma'nosi unga o'xshash bo'lgan bitta so'z (sinonim) yoziladi.
- Sinkveyn tuzish-murakkab g'oya, sezgi va hissiyotlarni bir nechagina so'zlar bilan ifodalash uchun muhim bo'lgan malakadir. Sinkveyn tuzish jarayoni mavzuni puxtarloq anglashga yordam berish bilan birga, ta'lim oluvchilarning fikrlash qobiliyatini yuqori darajada rivojlantiradi.

"Muammoli vaziyat" metodi

Bu pedagogik usul, ta'lim oluvchilarda muammoli vaziyatlarning sabab va oqibatlarini tahlil qilish hamda ularning yechimini topish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan.

"Muammoli vaziyat" usuli uchun o'quv dasturidan tanlangan mavzu va uni ichidagi muammoning murakkabligi ta'lim oluvchilarning bilim darajalariga mos ravishda tanlanishi lozim Talabalar qo'yilgan muammo yechimini topishga qodir bo'lishlari kerak, aks xolda yechimini topa olmay, ta'lim oluvchilarning muammoga bo'lgan qiziqishlari so'nishiga va o'zlariga bo'lgan ishonchlarining yo'qolishiga olib kelishi mumkin. Bu usul qo'llanilganda ta'lim oluvchilar mustaqil fikr yuritishga, muammoning sabab va oqibatlarini tahlil qilishga va uning yechimini topishga o'rganadilar.

"Muammoli vaziyat" usulining bosqichlari:

- 1.O'quv jarayoniga tayyorgarlik qilish davrida pedagog o'quv dasturidagi mavzu bo'yicha muammoli vaziyatni tanlaydi, maqsad va vazifalarini aniqlaydi.
- 2.Pedagog ta'lim oluvchilarni kichik guruhlarga ajratadi.
- 3.Pedagog ta'lim oluvchilarni topshiriqning maqsad, vazifalari va shartlari bilan tanishtiradi.
- 4.Guruhi berilgan muammoli vaziyatni o'rganadilar, bu muammoning kelib chiqish sabablarini aniqlaydilar va har bir guruh o'zi aniqlagan sabablarni taqdimot qiladilar.
- 5.Barcha taqdimotlarning ichidan bir xil fikrlilari guruhshtiriladi.
- 6.Muammoni yechishning turli imkoniyatlarini muhokama qilib, ularni tahlil qiladilar va muammoni yechishning eng maqbul yo'lini aniqlaydilar.

"Elpig'ich" metodi

Bu texnologiya murakkab, ko'p tarmoqli, mumkin qadar, muammo xarakteridagi mavzularni o'rganishga qaratilgan.

Texnologiyaning mohiyati shundan iboratki, bunda mavzuning turli tarmoqlari bo'yicha bir yo'la axborot beriladi. Ayni paytda, ularning har biri alohida nuqtalardan muhokama etiladi. Masalan, ijobji va salbiy tomonlari, afzallik, fazilat va kamchiliklari, foyda va zararlari belgilanadi.

Bu interfaol texnologiya tanqidiy, tahliliy, aniq mantiqiy fikr-lashni muvaffaqiyatlari rivojlantirishga hamda o'z g'oyalari, fikrlarini yozma va og'zaki shaklda ixcham bayon etish, himoya qilishga imkoniyat yaratadi.

"Elpig'ich" texnologiyasi umumiy mavzuning ayrim tarmoqlarini muhokama qiluvchi kichik guruhlarning, har bir qatnashuvchining, guruhnинг fuol ishlashiga qaratilgan.

Bu texnologiya mavzumi o'rganishning turli bosqichlarida qo'lla-nilishi mumkin:

- boshida o'z bilimlarini erkin faollashtirish;

- mavzuni o'rganish jarayonida: uning asoslarini chuqur faxmlash va anglab yetish;
- yakunlash bosqichida: olingen bilimlarni tartibga solishda.

Asosiy tushunchalar quyidagilar:

Aspekt (nuqtai nazar) bilan predmet, hodisa, tushuncha tekshiriladi.

Afzallik – biror narsa bilan qiyoslangandagi ustunlik, imtiyoz.

Fazilat – ijobiy sifat.

Nuqson – nomukammallik, qoidalarga, mezonlarga nomuvofiqlik.

Xulosa – muayyan bir fikrga, mantiqiy qoidalar bo'yicha dalildan natijaga kelish.

Ta'lif berish bilan birga bu texnologiya tarbiyaviy xarakterdag'i qator vazifalarni amalga oshirish imkonini beradi: jamoa, guruhlarda ishlash mahorati; muammolar, vaziyatlarni turli nuqtai nazardan muhokama qilish mahorati; murosali qarorlarni topa olish mahorati; o'zgalar fikriga hurmat; xushmuomalalik; ishga ijodiy yondashish; faollik; muammoga diqqatini jamlay olish mahorati.

"Tushunchalar tahlili" metodi

Metodning maqsadi: mazkur metod talabalar yoki qatnashchilarni mavzu bo'yicha tayanch tushunchalarni o'zlashtirish darajasini aniqlash, o'z bilimlarni mustaqil ravishda tekshirish, baholash, shuningdek, yangi mavzu bo'yicha dastlabki bilimlar darajasini tashxis qilish maqsadida qo'llaniladi.

Metodni amalga oshirish tartibi:

- ishtirokchilar mash'ulot qoidalari bilan tanishtiriladi;
- o'quvchilarga mavzuga yoki bobga tegishli bo'lgan so'zlar, tushunchalar nomi tushirilgan tarqatmalar beriladi (individual yoki guruhli tartibda);
- o'quvchilar mazkur tushunchalar qanday ma'no anglatishi, qachon, qanday holatlarda ko'llanilishi haqida yozma ma'lumot beradilar;
- belgilangan vaqt yakuniga yetgach o'qituvchi berilgan tushunchalarning to'g'ri va to'liq izohini o'qib eshitiradi yoki slayd orqali namoyish etadi;
- har bir ishtirokchi berilgan to'g'ri javoblar bilan o'zining shaxsiy munosabatini taqqoslaydi, farqlarini aniqlaydi va o'z bilim darajasini tekshirib, baholaydi.

"Assesment" metodi

Metodning maqsadi: mazkur metod ta'lif oluvchilarning bilim darajasini baholash, nazorat qilish, o'zlashtirish ko'rsatkichi va amaliy ko'nikmalarini tekshirishga yo'naltirilgan. Mazkur texnika orqali ta'lif oluvchilarning bilish faoliyati turli yo'nalishlar (test, amaliy ko'nikmalar, muammoli vaziyatlar

mashqi, qiyosiy tahlil, simptomlarni aniqlash) bo'yicha tashhis qilinadi va baholanadi.

Namuna. Har bir katakdagi to'g'ri javob 5 ball yoki 1-5 balgacha baholanishi mumkin.

TEST	MUAMMOLI VAZIYAT
BELGILARI:	AMALIY KO'NIKMALAR:

"T" - Chizma

«T» – chizma – ma'lum bir masalani ikki tomonlama taqqoslash asosida tahlil qilish uslubidir. Juft (ijobiy - salbiy; ha - yo'q; rozi - qarshi kabi) javob yoki taqqoslashlarni qayd etuvchi serqirra yozma ishni tashkil etishda, ko'maklashuvchi usuldir. Misol uchun:

Taklif etilayotgan model

Ijobiy tomonlari	Salbiy tomonlari

"Baliq skeleti" metodi

Baliq suyagi (Isikava modeli) – grafik tashkilotchi, bir qancha muammolarini yoritish va hal qilishga urinib ko'rish imkonini beruvchi, muammoni go'yish va hal qilish modeli.

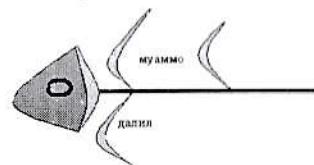
Ta'lrim oluvchilar biror-bir mavzuni o'rganyaptilar deb tasavvur qilamiz. Ishdan so'ng, ular qandaydir muammo to'g'risida Baliq suyagi (Isikava modeli) – grafik tashkilotchi, bir qancha muam-molarni yoritish va hal qilishga urinib ko'rish imkonini beruvchi, muam-monni qo'yish va hal qilish modeli.

Ta'lrim oluvchilar biror-bir mavzuni o'rganyaptilar deb tasavvur qilamiz. Ishdan so'ng, ular qandaydir muammo to'g'risida fikr yuritilgan matnni o'qiydilar. Matnda turli yondashuvlar muhokama qilinyapti, ularning yuzaga kelishining ba'zi sabablari va rivojlanish mexanizmlari ochib berilgan. O'qish davomida ular "Fishboun" ("baliq suyagi" deb tarjima qilinadi) sxemasi bilan ishlaydilar. I) Ushbu skeletning "bosh" qismida ular matnda ko'rileyotgan muammoni qo'yishadi. Skeletning o'zida yuqori va pastki suyaklari mavjud.

2) Yuqoridagi suyagida ta'lrim oluvchilar o'rganilayotgan muammoning kelib chiqish sabablарини ko'rsатадилар. 3) Yuqoridagi suyaklarning qaramaqarshi-sida pastkilari joylashgan, ularda ta'lrim oluvchilar o'qish davomida o'zlar ko'rsatib o'tgan sabablarni tasdiqlovchi dalillarni yozadilar. Yozuv-lar qisqa, mazmun va dalillarni ifodalovchi kalit so'zlar va iboralardan iborat bo'lishi kerak. Masalan, ekologik muammolar to'g'risida fikr bildirilayotgan bo'lsa, ularning mavjudligini va dolzarbligini tasdiqlovchi aniq ma'lumotlarga suyanish muhimdir. Dalillar mavhum fikrlash to'g'risida emas, balki aniq mexanizm to'g'risida gapirishga imkon beradi. 4) Ish (izlanish) individual yoki guruhlarda o'tkazilishi mumkin. Muammolarning o'zaro aloqasi, ularning umumiyl xususiyatini namoyon etuvchi to'ldirilgan sxemaning taqdimoti muhim bosqich hisoblanadi.

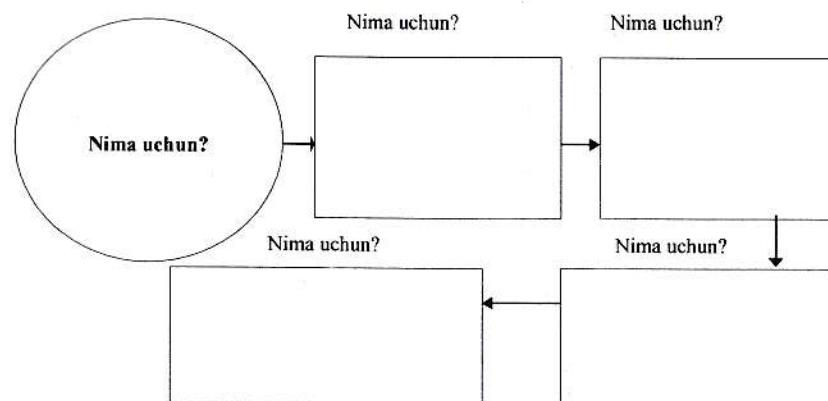
Fikr yuritilgan matnni o'qiydilar. Matnda turli yondashuvlar muhokama qilinyapti, ularning yuzaga kelishining ba'zi sabablari va rivojlanish mexanizmlari ochib berilgan. O'qish davomida ular "Fishboun" ("baliq suyagi" deb tarjima qilinadi) sxemasi bilan ishlaydilar. I) Ushbu skeletning "bosh" qismida ular matnda ko'rileyotgan muammoni qo'yishadi. Skeletning o'zida yuqori va pastki suyaklari mavjud.

2) Yuqoridagi suyagida ta'lrim oluvchilar o'rganilayotgan muammoning kelib chiqish sabablарини ko'rsатадилар. 3) Yuqoridagi suyaklarning qaramaqarshisida pastkilari joylashgan, ularda ta'lrim oluvchilar o'qish davomida o'zlar ko'rsatib o'tgan sabablarni tasdiqlovchi dalillarni yozadilar. Yozuv-lar qisqa, mazmun va dalillarni ifodalovchi kalit so'zlar va iboralardan iborat bo'lishi kerak. Masalan, ekologik muammolar to'g'risida fikr bildi-rileyotgan bo'lsa, ularning mavjudligini va dolzarbligini tasdiqlovchi aniq ma'lumotlarga suyanish

muhimdir. Dalillar mavhum fikrlash to'g'ri-sida emas, balki aniq mexanizm to'g'risida gapirishga imkon beradi. 4) Ish (izlanish) individual yoki guruhlarda o'tkazilishi mumkin. Muammolarning o'zaro aloqasi, ularning umumiyl xususiyatini namoyon etuvchi to'ldirilgan sxemaning taqdimoti muhim bosqich hisoblanadi.

"Nima uchun?" metodi

"Chalkashtirilgan mantiqiy zanjirlar ketma-ketligi" metodi

Masalan, "Ta'lrim metodlari" mavzusi bo'yicha amaliy mashg'ulot o'tkazilayapti, deylik. Dastlab o'qituvchi doskaga ta'lrim metodlarni chalkashtirilgan holda yozib qo'yadi. So'ngra, talabalardan mazkur metodlarni qaysi guruhga kirishiga qarab, og'zaki, ko'rgazmali va amaliy metodlarga tasniflashni taklif etadi.

- 1.Mashq
- 2.Hikoya
- 3.Videometod
- 4.Munozara
- 5.Didaktik o'yinlar
- 6.Suhbat
- 7.Tushuntirish
- 8.Ma'ruza

- 9.Kitob bilan ishlash
 10.Illustratsiya
 11.Demonstratsiya

Og'zaki	Ko'rgazmali	Amaliy

«Aqliy hujum» metodi

Mazkur metod muayyan mavzu yuzasidan berilgan muammolarni hal etishda keng qo'llaniladigan metod sanalib, u mashg'ulot ishtirokchilarini muammo xususida keng va har tomonlhma fikr yuritish hamda o'z tasavvurlari va g'oyalardan ijobjiy foydalanish borasida ma'lum ko'nikma hamda malakalarni hosil qilishga rag'batlantiradi. Bu metod yordamida tashkil etilgan mashg'ulotlar jarayonida ixtiyoriy muammolar yuzasidan bir necha original yechimlarni topish imkoniyati tug'iladi. «Aqliy hujum» metodi tanlab olingan mavzular doirasida ma'lum qadriyatlarni aniqlash va ularga muqobil bo'lgan g'oyalarni tanlash uchun sharoit yaratadi.

Metoddan samarali foydalanish maqsadida quyidagi qoidalarga amal qilish lozim: Tahsil oluvchilarning o'zlarini erkin his etishlariga sharoit yaratib berish; g'oyalarni yozib borish uchun yozuv taxtasi yoki varaqlarni tayyorlab qo'yish; muammo (yoki mavzu)ni aniqlash; mashg'ulot jarayonida amal qilinishi lozim bo'lgan shartlarni belgilash; bildirilayotgan g'oyalarning ularning mualliflari tomonidan asoslanishiga erishish va ularni yozib olish; qog'oz varaqlari g'oya (yoki fikr)lar bilan to'lgandan so'ng ularni yozuv taxtasiga osib qo'yish; bildirilgan fikrlarni yangi g'oyalarni boyitish asosida ularni quvvatlash; boshqalar tomonidan bildirilgan fikr (g'oya)lar ustidan kulish, kinoyali sharhlarning bildirilishiga yo'l qo'ymaslik; yangi g'oyalarni bildirish davom etayotgan ekan, muammoning yagona to'g'ri yechimini e'lon qilishga shoshilmaslik; tahsil oluvchilar tomonidan bildirilayotgan har qanday g'oya baholanmaydi; tahsil oluvchilarning mustaqil fikr yuritishlari, shaxsiy fikrlarini ilgari surishlari uchun qulay muhit yaratiladi; g'oyalarning turlicha va ko'p miqdorda bo'lishiga ahamiyat qaratiladi; boshqalar tomonidan bildirilayotgan fikrlarni yodda saqlash, ularga tayangan holda yangi fikrlarni bildirish, bildirilgan fikrlar asosida muayyan xulosalarga kelish kabi harakatlarning tahsil oluvchilar tomonidan sodir etilishiga erishiladi.

Dars jarayonida “Aqliy hujum” metodidan foydalanishda quyidagi qoidalarga amal qilish talab etiladi:

- 1.Tahsil oluvchilarni muammo doirasida keng fikr yuritishga undash, ularning mantiqiy fikrlarni bildirishlariga erishish.
2. Har bir tahsil oluvchi tomonidan bildirilayotgan fikrlar rag'batlantirilib boriladi. Bildirilgan fikrlar orasidan eng maqbullari tanlab olinadi. Fikrlarning rag'batlantirilishi navbatdagi yangi fikriarning tug'ilishiga olib keladi.
3. Har bir tahsil oluvchi o'zining shaxsiy fikrlariga asoslanishi va ularni o'zgartirishi mumkin. Avval bildirilgan fikrlarni umumlashtirish, turkumlashtirish yoki ularni o'zgartirish ilmiy asoslangan fikrlarning shakllanishiga zamin hozirlaydi.
- 4.Mashg'ulot jarayonida tahsil oluvchilar faoliyatini standart talablar asosida nazorat qilish, ular tomonidan bildirilayotgan fikrlarni baholashga yo'l qo'yilmaydi. ularning fikrlari baholanib borilsa, tahsil oluvchilar diqqatlarini shaxsiy fikrlarini himoya qilishga qaratadilar, oqibatda yangi fikrlar ilgari surilmaydi. Metodni qo'llashdan ko'zlangan asosiy maqsad tahsil oluvchilarni muammo bo'yicha keng fikr yuritishga undash ekanligini yodda tutgan holda ularning faoliyatini baholab borishdan voz kechish maqsadga muvofikdir.

“Klaster” metodi

Klaster (g'uncha, bog'lam) metodi pedagogik, didaktik strategiyaning muayyan shakli bo'lib, u tahsil oluvchilarga ixtiyoriy muammo (mavzu)lar xususida erkin, ochiq o'yash va shaxsiy fikrlarni bemalol bayon etish uchun sharoit yaratishga yordam beradi. Mazkur metod turli xil g'oyalalar o'rtafiga aloqalar to'g'risida fikrlash imkoniyatini beruvchi tuzilmani aniqlashni talab etadi. “Klaster” metodi aniq ob'ektga yo'naltirilmagan fikrlash shakli sanaladi. Undan foydalanish inson miya faoliyatining ishlash tamoyili bilan bog'liq ravishda amalga oshadi. Ushbu metod muayyan mavzuning tahsil oluvchilar tomonidan chuqr hamda puxta o'zlashtirilguniga qadar fikrlash faoliyatining bir maromda bo'lishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Stil va stil g'oyasiga muvofiq ishlab chiqilgan “Klaster” metodi puxta o'ylangan strategiya bo'lib, undan tahsil oluvchilar bilan yakka tartibda yoki guruh asosida tashkil etiladigan mashg'ulotlar jarayonida foydalanish mumkin. Metod guruh asosida tashkil etilayotgan mashg'ulotlarda tahsil oluvchilar tomonidan bildirilayotgan g'oyalarning majmui tarzida namoyon bo'ladi. Bu esa ilgari surilgan g'oyalarni umumlashtirish va ular o'rtafiga aloqalarni topish imkoniyatini yaratadi.

“Klaster” metodidan foydalanishda quyidagi shartlarga rivoja qilish talab etiladi:

Nimaniki o'ylangan bo'lsangiz, shuni qog'ozga yozing;

Fikringizning sifati to'g'risida o'ylab o'tirmay, ularni shunchaki yozib boring;

Belgilangan vaqt nihoyasiga yetmagunicha, yozishdan to'xtamang;

Agar ma'lum muddat biror bir g'oyani o'ylay olmasangiz, u holda qog'ozga biror narsaning rasmini chiza boshlang. Bu harakatni yangi g'oya tug'ilguniga qadar davom ettiring;

Yozuvningizning orfografiyasi yoki boshqa jihatlariga e'tibor bermang;

Muayyan tushuncha doirasida imkon qadar ko'proq yangi g'oyalarni ilgari surish hamda mazkur g'oyalar o'rtaсидаги о'заро aloqadorlik va bog'liqlikni ko'rsatishga harakat qiling;

G'oyalar yig'indisining sifati va ular o'rtaсидаги aloqalarni ko'rsatishni cheklamang.

"SWOT" metodi

SWOT – tahlili

- S-kuchli tomoni
- W- kuchsiz tomoni
- O- imkoniyatlari
- T- xavf-xatar

Strengths	Weakness
Opportunities	Threats

"Venn diagrammasi" metodi

Venn Diagrammasi (ingiliz faylasufi Djon Venn nomi bilan atalgan).

Metodning maqsadi: Bu metod grafik tasvir orkali ukitishni tashkil etish shakli bulib, u ikkita uzaro kesishgan aylana tasviri orkali ifodalananadi. Mazkur metod turli tushunchalar, asoslar, tasavurlarning analiz va sintezini ikki aspekt orkali kurib chikish, ularning umumiyligi va farklovchi jixatlarini aniklash, takkoslash imkonini beradi.

Metodni amalga oshirish tartibi:

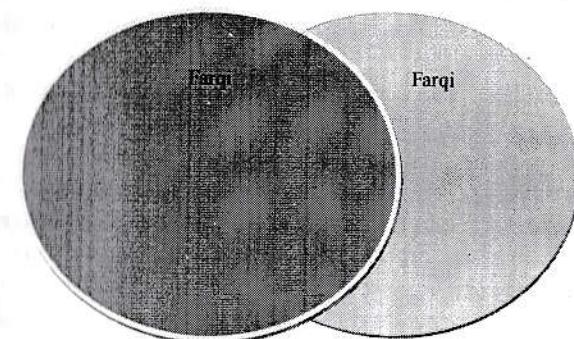
- ishtirokchilar ikki kishidan iborat juftliklarga birlashtiriladilar va ularga kurib chiqilayotgan tushuncha yoki asosning o'ziga xos, farqli jixatlarini (yoki aksi)

doiralar ichiga yozib chikish taklif etiladi;

- navbatdagি bosqichda ishtirokchilar to'rt kishidan iborat kichik guruhlarga birlashtiriladi va har bir juftlik o'z tahlili bilan guruh a'zolarini tanishtiradilar;

- juftliklarning tahlili eshitilgach, ular birgalashib, ko'rib chiqilayotgan muammo yohud tushunchalarning umumiyligi jihatlarini (yoki farqini) izlab topadilar, umumlashtiradilar va doirachalarning kesishgan qismiga yozadilar.

"Venna diagrammasi" yordamida an'anaviy va zamonaviy o'qituvchi vazifalarini tasniflang

«Bilaman. Bilishni xohlayman. Bilib oldim»

Ushbu metod tahsil oluvchilarga muayyan mavzular bo'yicha bilimlari darajasini baholay olish imkonini beradi. Metodni qo'llash jarayonida tahsil oluvchilar bilan guruhli yoki ommaviy ishlash mumkin. Guruh shaklida ishlashda mashg'ulot yakunida har bir guruh tomonidan bajarilgan faoliyat tahlil etiladi. Guruhlarning faoliyatlarini quyidagi ko'rinishda tashkil etilishi mumkin:

har bir guruh umumiyligi sxema asosida o'qituvchi tomonidan berilgan topshiriqlarni bajaradi va mashg'ulot yakunida guruhlarning munosabatlari toyicha bandlari bo'yicha umumlashtiriladi;

guruhlar umumiyligi sxemaning alohida bandlari bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan topshiriqlarni bajaradi.

O'quv faoliyati bevosita yozuv taxtasi yoki ish qog'ozida o'z aksini topgan quyidagi sxema asosida tashkil etiladi:

Bilaman	Bilishni xohlayman	Bilib oldim

1. Xalq ta'limi tashkilotlariga qaysilar kiradi?
 - A) Boshlang'ich va tayanch mакtablar.
 - B) Kasb-hunar kollejlari, litseylar.
 - C) Maktabgacha tarbiya muassasalari, boshlang'ich maktab, tayanch mакtablari, umumta'lim mакtablari, o'rta maxsus o'quv yurtlari, oliv o'quv yurtlari.
 - D) O'rta maxsus o'quv yurtlari.
2. Har bir dars nimalar asosida tuziladi?
 - A) Ta'lism tamoyillari asosida.
 - B) Reja asosida.
 - C) Ta'limiya va tarbiyaviy vazifalar hamda ta'lism tamoyillari asosida.
 - D) Tá'limiya vazifalar asosida.
3. Dars nima?
 - A) Ta'limiya vazifalarni amalga oshiruvchi jarayon.
 - B) O'quvchilarga o'quv fanini tizimli bayon etishga imkon beruvchi jarayon.
 - C) Didaktik maqsadlarni amalga oshirish yo'lida doimiy o'quvchilar jamoasi bilan aniq belgilangan vaqtarda, jadval asosida mashg'ulot olib borish.
 - D) O'quvchilar jamoasining bilish faoliyatida rahbarlik qilish uchun tashkil etiladigan ish shakli.
4. Bilimlarni tekshirish turlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
 - A) Joriy, yakuniy va tematik.
 - B) Chorak, mustaqil.
 - C) Frontal tekshirish.
 - D) Individual tekshirish.
5. O'quv materiallarini o'zlashtirishning asosiya bosqichlari ko'rsatilgan qatorni aniqlang.
 - A) Diqqat bilan tinglash, topshiriqlarni bajarib borish.
 - B) O'qishga, bilimga qiziqish.
 - C) Bilimlarni qabul qilish, tushunish, idrok etish va amalga tatbiq etish.
 - D) Qunt bilan o'rganish.
6. Ta'larning ikkiyoqlama jarayoni qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
 - A) O'qituvchi va o'quvchilarning birgalikdagi faoliyati.
 - B) Ta'limda o'qituvchining otaliq roli.

- C) O'qituvchilarning ilmiy bilimlar berishi, ko'nikma va malakalar bilan qurollantirishi.
- D) O'qituvchining tushuntirganlarini o'quvchilar tomonidan qabul qilinishi.
7. Qaysi olim "Insonning bilish faoliyati bilmaslikdan bilishga qarab boradi" deb aytgan?
 - A) Abu Rayhon Beruniy.
 - B) Yan Amos Komenskiy.
 - C) Abu Ali ibn Sino.
 - D) Burhoniddin Zarnudijy.
8. Ta'larning maqsadi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
 - A) Yosh avlodni ilmiy bilimlar, ko'nikma va malakalar tizimi bilan qurollantirish.
 - B) Aniq mavzuni o'quvchilarga bildirish.
 - C) Yoshlarni bilimlar bilan qurollantirish.
 - D) Yoshlarning dunyoqarashini shakllantirish.
9. Tarbiya — bu:
 - A) Maxsus tashkil etilgan pedagogik jarayon bo'lib, bu jarayon insonni har tomonlama kamol toptirishga qaratilgan bo'jadi.
 - B) Axloqiy e'tiqod va xatti-harakatlami shakllantirish jarayoni.
 - C) Maxsus tashkil etilgan va ongli amalga oshiriladigan jarayon.
 - D) Insonlar bir-biriga tavsif etadigan jarayon.
10. Tarbiyaning qismlari qaysi qatorda to'liq ko'rsatilgan?
 - A) Politexnik, ma'naviy, axloqiy.
 - B) Ekologik, axloqiy, nafosat, ma'naviy-axloqiy, jismoniy, iqtisodiy, mehnat.
 - C) Jismoniy, iqtisodiy, huquqiy.
 - D) Axloqiy, ekologik, nafosat.
11. Ma'lumot — bu:
 - A) Maqsadga yo'naltirilgan jarayon bo'lib, bunda o'quvchilar bilimlar tizimini, malaka va ko'nikmalarni egallab, ilmiy dunyoqarashi shakllanib borishi bilan birga, axloqiy fazilatlarning kamol topishi.
 - B) O'quv ko'nikmasi va malakasi bilan qurollantirish orqali tarbiyaviy ta'sir o'tkazish.
 - C) Tarbiyaning bir qismi bo'lib, bunda bolalar bilimlar tizimini egallab boradilar.
 - D) O'quvchilar tomonidan ko'nikma va malakalarni o'zlash-tirish jarayoni.

12. «Ta'lim degan so'z xalqlar va shaharliklar o'rta sidagi nazarliy fazilatlarni birlashtirish, tarbiya esa shu xalqlar o'rta sidagi tug'ma fazilat va amaliy kasb-hunar fazilatlarini birlashtirish demakdir. Ta'lim so'z va o'rgatish bilangina bo'ladi. Tarbiya esa amaliy ish, tajriba bilan, ya'nii shu xalq, shu millatning amaliy malakalaridan iborat bo'lgan ish-harakat, kasb-hunarni o'rganishdir».

Bu ta'rifning muallifi kim?

- A) Al - Forobi.
- B) Al-Xorazmiy.
- C) Al-Beruniy.
- D) Ibn Sino.

13. O'rta Osiyo mutafakkirlaridan qaysi alloma birinchi marta bolalarni jamoa bo'lib muktabda o'qitishning ahamiyatini ilmiy asoslab bergen?

- A) Al-Forobi.
- B) Al-Beruniy.
- C) Al-Xorazmiy.
- D) Ibn Sino.

14. «Juvonmardlikning asli 3 narsadir: biri ulkim, aytgan so'zingni o'zing qilsang, ikkinchisi ulkim, xayrli ishni ilgari tutsang, qilgan barcha sifatlar bu uch narsaning ostidadir». Ushbu fikrning muallifi kim?

- A) Kaykovus.
- B) Yusuf Xos Hojib.
- C) Ahmad Yugnakiy.
- D) Koshifiy.

15. "Turkiy tilda yaratilgan dastlabki ta'limiy- axloqiy asar qaysi?

- A) «Devon-u lug'otit-turk».
- B) «Qutadg'u bilig».
- C) «Hibat ul-haqoyiq».
- D) «Mahbub ul—qulub»

16. Didaktika — bu:

- A) Ta'lim nazariyasi.
- B) O'quv tillarini tashkil etish shakllarini takomillashtirish.
- C) Ta'lim qonuniyatları, tamoyilları va mohiyatını tadqiq etadi.
- D) Ilmiy fan bo'lib, ta'limning nazariy asoslarini o'rgatadi.

17. «Buyuk didaktika» asari qaysi pedagog-olim tomonidan yozilgan?

- A) Abu Rayhon Beruniy.
- B) Abu Ali ibn Sino.
- C) Yan Komenskiy.
- D) Pestalotsi.

18. Ta'lim jarayoni — bu:

A) Maxsus tashkil etilgan jarayon, buning natijasida o'quv-chilar olam haqidagi bilimlarni egallaydilar.

B) O'quvchilar tomonidan ularni qurshab olgan dunyoning qonuniyatlarini o'rganishi.

C) Bilish faoliyati.

D) Aqliy bilish faoliyati.

19. Shaxs — bu:

A) Ta'lim sohasidagi xizmatlarning iste'molchisi va ularni amalga oshiruvchi.

B) Ta'lim tizimining faoliyatini tartibga soluvchi.

C) Har qanday odam shaxs hisoblanadi.

D) Yangi tug'ilgan chaqaloq.

20. Shaxsnинг shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar qaysi qatorda to'liq berilgan?

A) Mikromuhit, iste'dod, xotira.

B) Mikromuhit, mezomuhit, makromuhit, irlsiyat, ta'lim- tarbiya, shaxsiy faoliyat.

C) Shaxsiy faoliyat, maskura.

D) Irsiyat, iste'dod, xotira.

21. Nazariya — bu:

A) Bilimlarning haqqoniy ekanligi.

B) Harakatlar yig'indisi.

C) Fikrlar tizimi.

D) O'qituvchi va o'quvchilarning xususiyatlarini o'rganishdir.

22. Dars tiplari qaysi qatorda to'liq ko'rsatilgan?

A) Aralash darslar, yangi bilimlarni bayon etuvchi va leksiya darslari.

B) O'tilgan materiallarni mustahkamlash, umumlashtirish darslari.

C) O'yin darslari, press-konferensiya, niohir qo'llar darsi.

D) Aralashi darslar, yangi materiallarni bayon etish, takrorlash, bilimlarni tekshirish va baholash, mustahkamlash darsi.

23. Ibtidoiy jamoa davrlarida tarbiyaning yuzaga kelishiga sabab bo'lgan shart-sharoitlar nimalardan iborat?

A) Kohinlar va oqsoqollarning maqsadga nauvosiq faoliyati.

B) Bolalarning kattalarga taqlidi.

C) Ibtidoiy odamlarning mehnat faoliyati va bunda tarkib topgan ijtimoiy munosabatlar.

D) Kishilarning o‘z nasl-nasabini davom ettirishda tabiiy- biologik negizga asoslanishi.

24. «Bola o‘zining hayot faoliyati jarayonida kattalarning ishlariga qatnashib, ular bilan kundalik muomalada bo‘lib tarbiyalanar va ta’lim olar edi. Keyinroq odat bo‘lib qolganidek, hayotga hozirlanibgina qolmasdan, shu bilan birga, o‘zi uddalay oladigan faoliyatga bevosita qo‘shiib ham ketaveradi, kattalar bilan birga va ularning rahbarligida mehnat qilishga va hayot kechirishga o‘rganar edi». Mazkur fikr qaysi tarixiy davrdagi bola tarbiyasini yorityapti?

- A) Quldorlik jamiyatidagi.
- B) Ibtidoij jamiyatdagi.
- C) Feodal jamiyatdagi.
- D) Ibtidoij jamoaning yemirilish davridagi.

25. Eng qadimgi davrlardagi ma’naviy madaniyatimiz, xususan, bolalar tarbiysi tizimini o‘rganishga asos bo‘lgan manbani ko‘rsating.

- A) Quro’ni Karim.
- B) Ibn Sino. «Axloq haqida risola».
- C) Ma’rifatparvarlarning asarlari.
- D) «Avesto».

26. Xalq ommasi tomonidan yaratilgan va avloddan avlodga o‘tib kelayotgan ta’lim-tarbiya ishlarini amalga oshirish bobida qo‘llanib kelingan usul, vosita, ko‘nikma va malakalar birligini ifodalovchi tajribalar asosida to‘plangan bilim va ma’lumotlar yig‘indisi nima deb ataladi?

- A) Pedagogika.
- B) Tarbiya nazariyasi.
- C) Didaktika.
- D) Xalq pedagogikasi

27. «Sog‘liqni saqlashning asosiy tadbiri badantarbiya bo‘lib, keyin ovqat tadbiri va uyqu tadbiri bo‘lganidan, so‘zni badantarbiyadan boshlaymiz. Badantarbiyaga odamning ish ja- rayonida qiladigan harakatlari va maxsus badantarbiya harakatlari kiradi. Bu yerda biz keyingisi ustida to‘xtalamiz, chunki shu keyingisi badantarbiya bo‘lib, undan keladigan manfaatlar tufayli u bilan mashg‘ul bo‘ladilar. Badantarbiyaning turlariga kelsak, ular quydigilardan iborat: tez harakatli, nozik va yengil, kuchli badantarbiya turlari».

Mazkur fikr muallifi kim?

- A) Beruniy.
- B) Ibn Sino.
- C) Davoniy.

D) Navoiy.

28. Mavarounnaharda qaysi davlat arbobi XV asrda maktab- lar islohotini o‘tkazdi?

- A) Amir Temur.
- B) Mirzo Ulug‘bek.
- C) Zahiriddin Bobur.
- D) Alisher Navoiy.

29. As-sahih» to‘plami qaysi muhaddis-vatandoshimiz ijodiga mansub?

- A) Imom Ismoil al-Buxoriy.
- B) Imom Ismoil al—Nishopuriy.
- C) Imom ibn Mojja.
- D) Imom ibn Iso at-Termiziyy.

30. «Isrof — o‘rinsiz va foydasiz ishlarga pul va mol sarf qilishdir. Isrof natijasida yo‘qchilik, keyin har kimning mol, davlatiga tama va hasad qilish kelib chiqadi».

Ushbu pandning muallifi kim?

- A) Davoniy.
- B) Abdurahmon Jomiy.
- C) Alisher Navoiy.
- D) Abdulla Avloniy.

31. “Ul nadurkim, poyi yuq, yursa boshi birla yurar, yurgan- da xok surmay ancha ustolik qilar”. Ushbu satrlar kimning qalamiga mansub?

- A) Anbar otin.
- B) Jahon otin.
- C) Dilshod otin.
- D) Samar otin.

32. Turkiston o‘lkasi chor hukumi tomonidan bosib olinga- nidan so‘ng yerli aholini savodxon qilishdan asosiy maqsad qaysi qatorda ko‘rsatilgan?

- A) Umumiy savodxonlikka erishish.
- B) Yerli aholini ruslashtirish.
- C) Yerli aholi uchun milliy mакtablar tashkil etish.
- D) Yangi usul mакtablari ochish.

33. Ulug‘bekning buyrug‘i bilan qaysi shaharlarda madrasa- lar barpo etilgan?

- A) Samarqand va Shahrisabzda.
- B) Samarqand va Qarshida.
- C) Samarqand va G‘ijduvonda.
- D) Samarqand va Buxoroda.

34. Pedagogika tarixi qanday fan?

- A) Pedagogik a tarixi metodikasi voqeа va hodisalarни о'rgatadigan fan.
 B) Pedagogika tarixi mакtab tizimi va g'oyalarini о'рганадиган fan.
 C) Pedagogika tarixi fani ijtimoiy fan.
 D) Pedagogikaga oid bilimларни о'рганадиган fan.
35. Pedagogika tarixining asosiy manbalari qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
 A) Xalq og'zaki ijodi, pedagogik qадриятлар, tarixiy manbalar, ta'lим-tarbiyaga oid asarlar, davlat qонун va qарорлари.
 B) Davlat hujjатлари, tarixiy g'oyalar, pedagogik meros.
 C) Milliy meros va umumiy qадриятлар.
 D) Buyuk pedagogolar asarлari, xalq pedagogik adabiyotlari.
36. Sharq Uyg'onish davrining yetuk namoyandalari qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
 A) Al-Forobi, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino.
 B) Abu Ali ibn Sino, Al-Xorazmiy.
 C) Abu Rayhon Beruniy, Amir Temur.
 D) Abu Ali ibn Sino, Al-Xorazmiy, Alisher Navoiy.
37. «Turkiy G uliston yoxud axloq» asarining muallifi kim?
 A) Avloniy.
 B) Munavvarqori.
 C) Fitrat.
 D) Behbudiy.
38. «Qutadg'u bilig» asarining muallifi kim?
 A) Kaykovus.
 B) Navoiy.
 C) Abu Nasr Forobi.
 D) Yusuf Xos Hojib.
39. Navoiy umrining oxirgi yillarda yozган ta'lим-tarbiyaga oid asari nomi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
 A) «Hayrat fil-abror».
 B) «Mahbub ul—qulub».
 C) «Xamsa».
 D) «Farhod va Shirin».
40. «Turkiy Guliston yoxud axloq» asarida komil inson tarbiyasida ilgari surilgan g'oyaлar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
 A) Aqliy tarbiya, axloqiy tarbiya, vijdon tarbiysi.
 B) Vatanga muhabbat, inson odobi.
 C) Axloqiy tarbiya, vijdon tarbiysi.
 D) Tarbiya, inson odobi.

41. «Birinchi muallim» darsligining muallifi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
 A) Munavvar qori.
 B) I. Gaspirali.
 C) A. Avloniy.
 D) Saidrasul Aziziy.
42. Y. A Komenskiyning «Buyuk didaktika» asari necha bobdan iborat?
 A) 40 bobdan.
 B) 38 bobdan.
 C) 33 bobdan.
 D) 36 bobdan.
43. Aralash dars turining tuzilishi berilgan qatorni toping.
 A) Uy vazifasini so'rab, tekshirish,yangi mavzu bayoni,yangi mavzuni mustahkamlash,uy vazifasi
 B. Tashkiliy qism, yangi mavzu bayoni, yangi mavzuga oid uyg'a vazifa berish.
 C. Tashkiliy qismrlarning ochib berilishi.
 D. Darsni turli o'yinlar orqali o'tish.
44. Pedagogik qobiliyat necha turga bo'linadi?
 A) 9 ta turga.
 B) 4 ta turga.
 C) 7 ta turga.
 D) 12 ta turga.
45. O'quv dasturi — bu:
 A) Fanning maqsadidan, o'quv rejasи bo'yicha ajratilgan soat va 'bilim hajmi, uning tizimi, mavjud jamiyatning g'oyaviy-siyosiy yo'nalishini o'zida aks ettriyadigan davlat hujjatidir.
 B) Fanning maqsadini belgilab beruvchi hujjat.
 C) O'qituvchining faoliyatini belgilab beradigan hujjat.
 D) Dars tizimi va uning qонун-qoidalarini belgilab beradigan hujjat.
- 46.«Mudarris ota-onasining mansabi, boyligiga qarab bolaga muomala qilmasligi kerak». Ushbu fikr qaysi Sharq mutafakkiri- ning qalamiga mansub?
 A) Jomiy.
 B) Al-Forobi.
 C) Ibn Sino.
 D) Navoiy.
47. Navoiyning «Mahbub ul-qulub» asarida o'qituvchi odobiga doir talablar to'g'ri bayon etilgan qatorni ko'rsating.

A) Mudarris ota-onasining mansabi, boyligiga qarab bolaga muomala qilmasligi lozim, mudarris bolaga bilgan narsalarini o'rgatishi, bilrnagan ilmlarini o'rgatishga urinmasligi kerak.

B) Muallim yaramas ishlardan, nopoliklidan yiroq bo'lishi kerak.

C) Mudarrislar yomon ishlardan, fisq-u fasoddan o'zlarini tiya bilishlari kerak.

D) O'qitishni, tarbiyalashni bilmagan mudarris bolalardan uzoqda yirishi kerak.

48. Odob — bu:

A) Har bir insonning boshqa bir inson yoki jamoa bilan bo'lgan muloqotida hamda yurish-turishida o'zini tuta bilishidir.

B) Insonning yurish-turishini belgilab beradi.

C) Insonning muomala odobini belgilab beradi.

D) Insonning kuchli iroda egasi ekanligi.

49. Pedagogikadagi jazolash usuli qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Tushuntirish, tanbeh berish, ogohlantirish, qattiq ogoh-lantirish, uyaltirish.

B) Kaltaklash, urish, haqorat qilish.

C) Haqorat qilish.

D) Tanbeh berish.

50. Shaxs komilligining mezoni — bu:

A) O'qib-uqqanligi, aqliy va axloqiy bilimlari saviyasi va ulami hayotda qo'llay bilish ko'nikmasini hosil qilganligida.

B) Hayotiy tajribasining ko'pligida.

C) O'zgalar bilan tez muomalada kirishib keta olishida.

D) Yaxshi fazilatlarni o'zida mujassam ctganligida.

51. "O'g'illarim! Millatning ulug' martabasini, saodatini saqlamoq uchun Sizlarga qoldirayotgan vasiyat va tuzuklarni yaxshi o'qing, aslo unutmang va tatbiq eting". Ushbu fikr muallifini aniqlang.

A) Jomiy.

B) Al-Forobi.

C) Ibn Sino.

D) Amir Temur.

52. «Axloqning yaxshi bo'lishi, taomning pokizaligi, rostlik va omonatga xiyonat qilmaslik shart, dunyoviy ishlardan chetda qolgan bo'lsangiz ham zarari yo'qdir». Ushbu fikr muallifini aniqlang.

A) Jomiy.

B) Imom Ismoil al-Buxoriy.

C) Ibn Sino.

D) Amir Temur.

53. «Odobi inson barcha odamlarning yaxshisidir va barcha xalqlar uchun yoqimlidir. U mansabdar kishilardan go'zalroq va badavlat odamlardan hummatliroqdir». Ushbu fikr muallifini aniqlang.

A) Alisher Navoiy.

B) Jomiy.

C) Ibn Sino.

D) Amir Temur.

54. IX—XV asrlar davomida pedagogika faniga hissa qo'shgan olimlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Forobiy, Ibn Sino, Jomiy, A.Navoiy.

B) Jomiy, Muqimiyy.

C) Amir Temur, Mashrab.

D) Ibn Sino, Gulxaniy.

55. XIX asrning 2-yarmi va XX asrda pedagogika faniga hissa qo'shgan olimlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Avloniy, Fitrat, Behbudiy.

B) Jomiy, Fitrat.

C) Amir Temur, Mashrab.

D) Ibn Sino, Gulxaniy.

56. Bugungi kunda pedagogika sohasida qalam tebratayotgan olimlar kimlar?

A) R.A.Mavlonova, N.Azizxo'jayeva, O. Hasanboyeva.

B) R.A.Mavlonova, N.Saidahmedov.

C) N.Azizxo'jayeva, K.Hoshimov.

D) O.Hasanboyeva, M. Haydarov.

57. Badantarbiya mashqlari tartibli va yo'li bilan bajarilsa, nimaga erishiladi?

A) Fikr uyg'unlashadi, qon yurishadi, hazm yaxshilanadi, asab quvvatlanadi, zehn charxlanadi.

B) Barkamol inson tarbiyalanadi.

C) Komil inson voyaga yetkaziladi.

D) Shaxs shakllanadi.

58. Maktab ichki nazorat turlari qaysi qatorda to'liq ko'rsatilgan?

A) Tematik va yakka nazorat.

B) Kompleks va individual nazorat.

C) Tematik va kompleks nazorat.

D) Tematik va individual nazorat.

59. «Otangga bo'l imagın arzanda bandi, Bandidan chiqib bo'l hunar farzandi». Ushbu misralar qaysi allomaga tegishli?

- A) Alisher Navoiy.
- B) Jomiy.
- C) Behzod.
- C) Kaykovus.

60. Hadisi Sharifda keltirilgan quyidagi g'oyalar kimga tegishli? «Mening bolam», «Sening bolang» deb ajratmang. Tarbiya berish hammaning vijdoniy burchidir.

- A) Buxoriy.
- B) Naqshbandiy.
- C) Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v).
- D) Moturidiy.

61. Milliy tarbiya mezonlarini belgilashda nimalar e'tiborga olinadi?

- A) O'quvchilarning yoshi, aqliy imkoniyatlari.
- B) O'quvchilarning bilish qobiliyatları.
- C) O'quvchilarning ruhiy holati.
- D) O'quvchilarning umumiy holati.

62. Milliy tarbiyaning ko'rsatkich va mezonlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Xalqparvarlik, insonparvarlik.
- B) Insonparvarlik, vatanparvarlik.
- C) Vatanparvarlik, milliy g'urur, milliy odob, vijdoniylik.
- D) Vatanparvarlik, milliy g'urur.

63. Ta'limg tamoyillari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Ta'limg ilmiy bo'lishi, nazariya bilan amaliyotning bog'liq bo'lishi.
- B) Ta'limg jarayonining ko'rsatmali bo'lishi, bilimlarni puxta va tizimni o'zlashtirib olish, ta'limg jarayoni va tizimini demokratlashtirish va insonparvarlashtirish, ta'limg jarayonida shaxsiy xususiyatlarni hisobga olish.
- C) Og'zaki nazorat va o'z-o zini nazorat qilish.
- D) Ta'limga qiziqishni rag'batlantirish.

64. Darsga qo'yiladigan didaktik talablar — bu:

- A) Har bir dars aniq maqsadni ko'zlab, puxta rejalahtiril-gan bo'lishi.
- B) Har bir dars aniq g'oyaviy, masifikaviy izlanisliga ega bo'lishi lozim. O'qituvchi esa ulardan tarbiyaviy maqsadda foyda-lanmog'i kerak.
- C) Har bir dars ko'rsatmali vositalar bilan jihozlanmog'i loxim.
- D) Dars uchun ajratilgan soat va daqiqalarni tejash va unumli foydalanish.

65. Tarbiyaning tabiatga uyg'un bo'lish prinsipini qaysi pedagog o'z ishida ta'riflagan?

- A) Nemis pedagogi Adolf Disterveg.
- B) Slavyan pedagogi Yan Amos Komenskiy.
- C) Fransuz filosofi Jan Jak Russo.
- D) Shvetsar pedagogi logann Genrix Pestalotssi.

66. Shaxsning shakllanishiga ta'sir etuvchi ichki omillar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Tabilly va ijtimoiy hayot.
- B) Biologik va irlisy omillar.
- C) Atrof—muhit.
- D) Pedagogik ta'limg.

67. "Inson uchun birinchi baxt uning sog'lig'i, ikkinchisi go'zalligidir" degan fikr kimning qalamiga mansub?

- A) Sugrot.
- B) Komenskiy.
- C) Ushinskiy.
- D) Aflatun.

68. Faoliyat qanday turlarga bo'linadi?

- A) O'yin, o'qish, mehnat faoliyati.
- B) Raqs faoliyati.
- C) Kino ko'rish faoliyati.
- D) Dam olish faoliyati.

69. «Avesto» tadqiqotchisini aniqlang.

- A) Zamen.
- B) Makvetsiy.
- C) Vigotskiy.
- D) Komenskiy.

70. Qadimda inson tarbiyasini aks ettirgan manbalar nomi to'g'ri ko'rsatilgan qatorni aniqlang.

- A) Maqol, afsona, doston.
- B) Madaniyat, niaqol.
- C) Din, doston.
- D) Din, doston, maqol.

71. Nafosat tarbiyasini amalga oshirishda eng ko'p qo'llana-digan vositalarni ko'rsating.

- A) Musiqa, tasviriy san'at, she'riyat va raqs.
- B) Dars, ekskursiya.
- C) Tanaffus, dars, mehnat.

- D) Musiqa, tasviriy san'at.
72. «Zafarnoma» asarining muallifi kim?
- A) Navoiy.
 - D) Abu Ali ibn Sino.
 - C) Sharofiddin Ali Yazdiy.
 - D) Amir Temur.
73. Nafosat tarbiysi nima?
- A) O'quvchilarni did bilan kiyintirishga o'rgatish.
 - B) O'quvchilarning vogelikka, san'atga, tabiatga, jamiyatga munosabatlarida go'zallikni idrok qilish, badiiy didni o'stirish.
 - C) Nozik didli bo'lishi.
 - D) Go'zallikni yaratish.
74. "Tarbiya usullari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?"
- A) Namuna, tushuntirish, uqtirish.
 - B) Ibrat-namuna, ishontirish, tushuntirish, uqtirish.
 - C) Tushuntirishi, nasihat qilish.
 - D) Ishontirish, taqdirlash.
75. Axloqiy tarbiyaning vazifalari qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
- A) Ongli, intizomli qilib tarbiyalash.
 - B) Kattalarni hurmat qilishga o'rgatish.
 - C) Fikrlash qobiliyatini kengaytirish, tarbiyalash.
 - D) O'quvchilarga insonparvarlikni singdirish.
76. «Agar dunyoda chang va tutun bo'Imaganida, inson 1000 yil umr ko'rgan bo'jur edi», degan fikr kimning qalamiga mansub?
- A) Abu Rayhen Beruniy.
 - B) Abu Ali ibn Sino.
 - C) Al-Xorazmiy.
 - D) Abdulla Avloniy.
77. O'qituvchi — bu:
- A) Madaniyatli, to'g'ri yo'nalish ola biladigan shaxs.
 - B) Yuksak madaniyatli, o'quvchilarning qiziqishini qondira oladigan shaxs.
 - C) Fundamental va mutaxassislik faniarini chuqur egallagan yuqori saviyali pedagog.
 - D) O'quvchilarga bilim beruvchi shaxs.
78. «Devon-u hikmat» asarining muallifi kim?
- A) Al-Forobi.
 - B) Ahmad Yugnakiy.
 - C) Ahmad Yassaviy.
 - D) Alisher Navoiy.
79. Pedagogikaning premetti — bu:
- A) Tarbiya va tarbiyalash borasidagi faoliyat.
 - B) Maxsus tashkil etilgan tarbiyaviy jarayon.
 - C) Tarbiya nazariysi va amaliyotini tadqiq etadigan, uning mohiyatini aniqlab beradigan fan.
 - D) Tarbiya qonunlarini tadqiq etadigan fan.
80. Shaxs kamoloti — bu:
- A) Ichki va tashqi sifatlar.
 - B) Irsiyat, muhit, tarbiya, ichki va tashqi sifatlar, idora etiladigan va idora silinaydigan jarayon.
 - C) Ma'lumot, o'qish va tarbiya.
 - D) Irsiyat, ma'lumot va tarbiya.
81. Maktab ta'limi o'z ichiga quydagilarni oladi:
- A) O'quv premetlari, o'quv plani, dasturi va darsliklari.
 - B) Premetlar, o'quv rejasi.
 - C) O'quv rejasi, dastur.
 - D) Premet va darsliklar.
82. Ta'lim prinsiplari — bu:
- A) Ta'lim asosini tashkil etadigan qoidalar.
 - B) Ta'lim talablaridan kelib chiqib, o'qitishning borishini belgilaydigan va aniqlaydigan qonun.
 - C) Didaktik talablar tizimi.
 - D) Maxsus tizim.
83. Ta'lim metodlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?
- A) Amally, og'zaki, ko'rsatmali, o'quv faoliyatini tashkil etish va rag'batlanirish, nazorat va o'z-o zini nazorat qilish metodlari.
 - B) Og'zaki, ko'rgazmali, amally.
 - C) Amally na og'zaki.
 - D) O'quv faoliyatini rag'batlanirish, nazorat va o'z-o zini nazorat qilish.
84. Pedagogika faniga taalluqli asosiy bo'limlar qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
- A) Umumiyl pedagogika, ilmiy tadqiqot metodi, ta'lim nazariyasi.
 - B) Umumiyl pedagogika, ta'lim nazariysi, tarbiya nazariysi, muktabshunoslik, pedagogika tarixi.
 - C) Umumiyl pedagogika, bolalar ijodini o'rganish, tibbiyot pedagogikasi.
 - D) Umumiyl pedagogika, shaxs muammosi, muktabgacha tarbiya pedagogikasi.

85. Pedagogik mahorat — bu:

A) Izlanish, ijodiy mehnat mahsuli. U bir qolipdag'i ish uslubi emas, balki u har bir o'qituvchining o'z ustida ishlashi, ijodiy mehnati.

B) O'quvchining ruhiy holatini bilish.

C) O'quvchini qiyin vaziyatdan olib chiqish.

D) Har qanday holatda ham dars o'ta olish.

86. "Ash-shifo" asarining muallifi kim?

A) Al-Forobi.

E) Al-Farg'oniy.

C) Ibn Sino.

D) Alisher Navoiy.

87. Pedagogika atamasining ma'nosi — bu:

A) Pedagogika — bola yctaklamoq so'zidan olingan.

B) Pedagogika — bolashunoslik so'zini anglatadi.

C) Kasbiy mehr vaadolat, burch ma'nosini anglatadi.

D) Tashkilotchilik, halollik va rostgo'ylik ma'nosini anglatadi.

88. Pedagogikaning faoliyat obyekti nima?

A) Fan.

B) Bola.

C) Predmet.

D) Kitob.

89. Pedagogning barcha faoliyati nima yordamida amalga oshiriladi?

A) Subyekt yordamida.

B) Obyekt yordamida.

C) Turli vositalar yordamida.

D) Maqsad yordamida.

90. Irsiyat — bu:

A) Kishiga tabiiy ta'sir etadigan tashqi voqealar majmuyi.

B) Insonning hayot tarziga, xarakteriga va mehnat faoliyatiga ta'sir etish.

C) Bolalar genetik dasturiga kiritilgan muayyan xislat va xususiyatlarning ota-onadan o'tishi.

D) Faqat tashqi ko'rinishning o'tishi.

91. O'qitishning og'zaki metodlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni belgilang.

A) Og'zaki, ko'rgazmali, tushuntirish.

B) Og'zaki, tushuntirish, uqtirish, munozara, bahs, maktab ma'ruzasi.

C) Ko'rgazmali, amaliy, uqtirish.

D) Og'zaki, ko'rgazmali, amaliy.

92. O'qitishning amaliy metodlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni belgilang.

A) Mashq, misol, masala, ta'limiy topshiriqlar.

B) Ko'rgazmali, amaliy, uqtirish.

C) Uqtirish, munozara, bahs.

D) Og'zaki, ko'rgazmali, amaliy.

93. Ta'lim jarayonida didaktik o'yinlarning vazifasi nimadan liberat?

A) Bolalarni o'qitish, tarbiyalash va kamol toptirish.

B) Bolalarni zeriktirmaslik.

C) Uqtirish, munozara, bahs.

D) Tarbiyalash.

94. Jismoniy tarbiya vositalari necha turga bo'linadi?

A) 3 turga.

B) 4 turga.

C) 7 turga.

D) 5 turga.

95. O'qituvchining kasbiy shakllanishi nimaga asoslanadi?

A) Maktabda olingan bilimlarga.

B) Universitet, kollej va litseyda olgan bilimlariga.

C) Amaliyotda olgan bilimlariga.

D) Ta'lim jarayonlariga.

96. Didaktika pedagogikaning qanday tarmog'i?

A) Bilimlarni bilish tarmog'i.

B) O'quvchilarning ongini rivojlantirish tarmog'i.

C) Ta'lim va o'qitish nazariyasini ishlab chiqish tarmog'i.

D) Pedagogika nazariyasini ishlab chiqish tarmog'i.

97. Qaysi mamlakatda maktabga 5 yoshdan qabul qilinadi?

A) Yaponiyada.

B) Fransiyada.

C) Angliyada.

D) O'zbekistonda.

98. «Fozil odamlar shahri» asarining muallifi kim?

A) Al-Forobi

B) Al-Farg'oniy.

C) Ibn Sino

D) Alisher Navoiy

99. Bolaning maktab yoshidan kichik davr yoshi qaysi ja-vobda to'g'ri berilgan?

- A) 3-4 yosh.
 B) 1-3 yosh.
 C) 1-6 yosh.
 D) 6-12 yosh.
- 100.Ta'lim mazmunini nimalar tashkil qiladi?
 A) Ilmiy adabiyotlar, uslubiy yo'llanmalar.
 B) O'quv rejası, darslik, o'quv dasturi, darsliklar.
 C) Darslik, ta'lim haqidagi qonunlar.
 D) Darslik.
- 101.Bilimlarning ilmiy xususiyatga ega bo'lishi va o'zgarib turishi qaysi tamoyilda mujassamlangan?
 A) Ta'limning bepulligi tamoyilida.
 B) Ta'limning ilmiyligi va dunyoviyligi tamoyilida.
 C) Qaysi tilda o'qitish ota-onaning xohishiga bog'liqligi haqidagi tamoyilida.
 D) Onglilik tamoyilda.
- 102.O'quvchilarning mehnat faoliyati dastlab qaycrda shakllanadi?
 A) Maktabda.
 B) Jamoada.
 C) Oilada.
 D) Tashqi muhitda.
- 103.O'qituvchiga xos qobiliyatlar to'g'ri ko'rsatilgan qatorni aniqlang.
 A) Kuzatuvchanlik, e'tiborlilik, nutq, tashkilotchilik.
 B) Bilish, tushuntira olish, kuzatuvchanlik, nutq, tashkilotchilik, kelajakni ko'ra bilish, diqqatni taqsimlay olish.
 C) Kuzatuvchanlik, suhbatlashishi, jazolash.
 D) Nutq qobiliyati, baholash, obro orttira olish.
- 104.«Ta'lim to'g'risida»gi Qonun necha moddadan iborat?
 A) 34 modda.
 B) 44 modda.
 C) 75 modda.
 D) 12 modda.
- 105.Ta'limda bilimlarni o'zlashtirish jarayoni qaysi komponentlardan iborat?
 A) Hadislarni tahlil qilish.
 B) Olingen axborotlarni tahlil qilish.
 C) Eslab qolish va baholash.
 D) Maktab va Internet.

- 106.O'rta Osiyoda didaktika fanining rivojlanishiga hissa qu'shgan mutafakkirlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan? katta
 A) A.Qodiriy, U.Nosir, A.Oripov, Umar Xayyom.
 B) Z.Diyor, H.H.Niyoziy.
 C) Al-Xorazmiy, Fo rob iy, Be runiy, Ibn S ino, Umar Xayyom.
 D) Y.A. Komenskiy.
- 107.Eng yaxshi o'qituvchi — bu:
 A) Yakka holda yondashuvchi.
 B) O'z faniga qiziqishni uyg'otuvchi.
 C) Yaxshi faoliyat ko'rsatuvchi.
 D) O'quvchilar psixikasini tushuna oladigan.
- 108.Tarbiya tushunchasi nima?
 A) Tarbiya ijtimoiy hodisa bo'lib, shaxsda ijobiy xislat va fazilatlarni namoyen bo'lishiga xizmat qiladi.
 B) O'z shaxsini, fazilatlarini tahlil qilish.
 C) O'z atrofidaqilar bilan yaxshi munosabatlarga kirishish.
 D) Hammaga o'rnatko'lib.
- 109.Tarbiyaning samaradorligi ko'proq nimaga bog'liq?
 A) Ota-onanig e'tiboriga.
 B) Ustozning jiddiy e'tiboriga.
 C) Oita va maktabning bolaga bir xilligiga.
 D) Muhitning ta'siriga.
- 110.«Har bir kishining fc'l-atvoriga qarab tarbiyani ikki usul — ixtiyoriy va majburiy usullar bilan amalga oshirish mumkin», degan fikr muallifi kim?
 A) Al-Farobiy.
 B) Al-Farg'oniy.
 C) Al-Termiziy.
 D) Alisher Navoiy.
- 111.Qanday odobga ega bo'lgan o'qituvchi o'quvchilar ora-sida obroq qozonadi?
 A) Estetik odobga ega bo'lgan o'qituvchi.
 B) Pedagogik odobga ega bo'lgan o'qituvchi.
 C) Muomala odobiga ega bo'lgan o'qituvchi.
 D) O'z-o'zinii hurmat qiladigan o'qituvchilar.
- 112.Navoiyning qaysi asarlarida o'qituvchi odobiga doir talablar bayon qilingan?
 A) «Sab'ayi sayyor».
 B) «Mahbul ul-qulub».
 C) «Layli va Majnun».

D) «Farhod va Shirin».

112. Muammoli ta'lim bo'yicha tadqiqot olib borgan olimlar qaysi qatorda ko'rsatilgan?

- A) M.Mahmutov, R.A. Mavlonova.
- B) O.To'rayeva, O.Hasanboyeva.
- C) O.To'rayeva, M.Haydarov.
- D) M.Haydarov, O.Hasanboyeva.

113. Yangi bilim beruvchi dars turining tuzilishi to'liq berilgan qatorni toping.

A) Uy vazifalarini so'rab, tekshirish, yangi material bayoni, uy vazifasini topshirish.

B) Tashkiliy qism, yangi mavzu bayoni, yangi mavzuni mustahkamlash, uyga vazifa berish.

C) Tashkiliy qismlarning ochib berilishi.

D) Darsni har turli o'yinlar orqali o'tish.

114. Mehnat tarbiyasiga doir darslar qatorini aniqlang.

A) O'qish, husnixat, musiqa, adabiyot.

B) Ona tili, tarix, geografiya, musiqa.

C) Tabiat, tasviriy san'at, jismoniy tarbiya.

D) Mehnat darsi.

115. XV asrda yashab ijod etgan mutafakkirlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Al-Forobi, Ibn Sino.
- B) Al-Farg'oniy, Mirzo Ulug'bek.
- C) Ibn Sino, Al-Farg'oniy.
- D) Alisher Navoiy, Mirzo Ulug'bek.

116. Abu Rayhon Beruniyning «Saydana» asaridan qaysi tarbiya turida foydalanan mumkin?

- A) Ekologik tarbiyada.
- B) Axloqiy tarbiyada.
- C) Jismoniy tarbiyala.
- D) Nafosat tarbiyasida.

117. Podshoh, sarkarda, tarixchi, mashshoq, ovchi va bog'- bon, sayyoh va tabiatshunos bo'lgan alloma kim?

- A) Al-Forobi.
- B) Al-Farg'oniy.
- C) Bobur.
- D) Alisher Navoiy.

118. O'quvchilarni jismoniy tarbiyalash qaysi asosiy vazifa larni hal qiladi?

A) Sog'liqni mustahkamlash, tana a'zolarini chiniqtirish, jismoniy jihatdan to'g'ri rivojlanish.

- B) Axloqiy tarbiyalash.
- C) Mehnat tarbiyasi.
- D) Vijdon tarbiyasi.

119. «Badan tarbiyasi — sog'liqni saqlashda ulug'vor usuldir»— ushbu fikr muallifini toping.

- A) Al-Forobi.
- B) Al-Farg'oniy.
- C) Ibn Sino.
- D) Alisher Navoiy.

120. «O'qish» kitobi, «Yengil adabiyot» darsliklarining muallifini ko'rsating.

- A) Al-Forobi.
- B) Al-Farg'oniy.
- C) Hamza.
- D) Alisher Navoiy.

121. Darsning asosiy maqsadi nimadan iborat?

A) Bola intellektini, tafakkurini teranlashtirishni rivojlanib boruvchi usul yordamida amalga oshirishdir.

- B) O'qitishdan iborat.
- C) O'rgatishdan iborat.
- D) O'zlashtirishga erishishdan iborat.

122. Didaktik maqsadning mazmuni to'g'ri ko'rsatilgan qatorni ko'rsating.

A) Darsda o'rganilayotgan mavzu bo'yicha bilimlarni o'zlash- tirish va malakali ta'sir usullarini shakllantirish.

- B) Tarbiyalashning mazmuni.
- C) Ta'llimning mazmuni.
- D) Rivojlanishning mazmuni.

123. O'quv-tarbiya jarayonida rivojlaniruvchi usulning maqsadi nimadan iborat?

- A) Ta'llimning mazmunidan.
- B) Tarbiyaning mazmunidan.
- C) Bolaning kamolotiga uyg'unlik baxsh etish, go'zallikka bo'lgan tabiiy jihatni qo'llab-quvvatlash, unda ijobiy his- tuyg'ular uyg'otish.

D) Biliishga bo'lgan ehtiyojni qondirish.

124. Taassuf ta'llimotining asoschisi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Al-Forobi.

B) Al-Farg'onyiy.

C) Yan Komenskiy.

D) Ahmad Yassaviy.

125. Markaziy Osiyoda qaysi asrlarda "Femuriylar sultanati hukmronlik qilgan?

A) XIV—XV asrlarda.

B) IX—X asrlarda.

C) V—VI asrlarda.

D) XII—XIII asrlarda.

126. «Ziji Ko'ragniy» nomli astronomik jadval kim tomonidan tuzilgan?

A) Ahmad Yassaviy.

E) Al-Farg'onyiy.

C) Mirzo Ulug'bek.

D) Al—Forobiy.

127. Bilimlarni tekshirish turlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Joriy, yakuniy va tematik.

B) Chorak, mustaqil.

C) Individual tekshirish.

D) A va B javoblar to'g'ri.

128. Og'zaki bayon metodlari o'z ichiga qaysi metodlarni oladi?

1. Suhbat. 2. Mustaqil ishlash. 3. Ko'rgazmalilik. 4. Ma'ruza.

5. Muammoli izlanish. 6. Hikoya. 7. Umumlashtirish.

A) 1,4,6. B) 2,4,6. C) 1,3,5. D) 1,2,3,4,5,6.

129. Tabiiy obyektlarni toping.

1. Gerbariy. 2. Model. 3. Xarita. 4. Mulyaj .5. O'quv kinofilmi.

6. Mikropreparatlar. 7. Ho'l preparatlar. 8. Sxemalar.

A) 1,3,5,7. B) 1,6,7. C) 1,4,6,7. D) 2,4,6,8

130. Tasviriy vositalarni toping.

1. Gerbariy. 2. Model. 3. Xarita. 4. Mulyaj. 5. O'quv kinofilmi.

6. Mikropreparatlar. 7. Qo'l preparatlar. 8. Sxemalar.

A) 1,3,5,7. B) 1,6,7,8. C) 1,4,6,7. D) 2,3,4,8.

131. Qaysi olimning qarashlarida inson kamolotining asosiy mezonini ko'rsatilgan.

A) Ibn Sino.

B) Al-Forobiy.

C) Beruniy.

D) Al-Xorazmiy.

132. Ma'ruza metodining asosiy xususiyati qaysi qatorda berilgan?

A) Qiziqarli va obrazli tashkil qilinishi.

B) Mashg'ulotning barcha vaqtini qamrab olishi.

C) Mashg'ulotda suhbat va hikoya metodlarining birgalikda qo'llanilishi.

D) Birba mavzuni boshdan oxirigaclia tushuntirishga mo'ljallanganligi.

133. Favol-javob usuli keltirilgan o'qitish metodlarining qaysi birida qur'ona qo'llaniladi?

A) Hikoya.

B) Ma'ruza.

C) Seminar.

D) Suhbat.

134. Oqiyidagi tushunchalarning soddadan murakkabga tomon to'g'ri joylashish tartibini ko'rsating.

A) Metodika-metodologiya-metod-texnologiya-usul.

B) Metod-metodika-usul-metodologiya-texnologiya.

C) Usul-metod-metodika-metodologiya-texnologiya.

D) Texnologiya-metodologiya-usul-metod-metodika.

135. Yangi bilim berish mashg'ulotida nima asosiy o'rinni egallaydi?

A) Laboratoriya ishi.

B) Yangi mavzu bayoni.

C) Mustaqil ish.

D) Takrorlash.

136. O'quv materialini tanlashda qaysi tamoyilga rivoj qilish kerak?

A) Osondon boshlash kerak.

B) Talabalarga faqat oson mavzularni o'tish kerak.

C) O'quv materialining soddadan murakkabga tomon rivojlanib borishi.

D) Fazat murakkab mavzuni o'rgatish.

137. O'qitish jarayonida nazaratning rivojlantiruvchi funksiyasi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Talabalarda barqaror diqqatni vujudga keltirish.

B) Xairani mustahkamlash.

C) O'z-o'zini nazarat qilish va baholash.

D) Hamma javoblar to'g'ri.

138. Ta'lim mazmunini integratsiyalashda integrasiya qanday funksiyani tajariadi?

A) Metodologik.

B) Kasbiy (kasbga) yo'nalganlik.

C) Muammoli rivojlantiruvchi.

D) Tizimlashtirish.

139. O'qitish metodlarini tanlash nimalarga bog'liq?

- A) Mashg'ulot turi va tipiga.
 B) Mashg'ulot mavzusiga.
 C) O'quv materialining mantiqiy yo'nalishi, mazmuni va mustaqil ish xarakteriga.
 D) O'qituvchining bilimiga.
- 141.Quyida tushirib qoldirilgan so'z qaysi javobda ko'rsatilgan? so'zi muayyan maqsadga erishish yoki bilish yo'lli degan ma'noni anglatadi.
- A) Shakl.
 - B) Metod.
 - C) Didaktika.
 - D) Pedagogika.
- 142.O'qitishning texnik vositalaridan foydalanish metodi qaysi metodlar guruhiga kiradi?
- A) O'qitishning ko'rgazmalilik metodlari.
 - B) O'qitishni og'zaki bayon qilish metodi.
 - C) O'qitishning amaliy metodlari.
 - D) Mustaqil ish metodlari.
- 143.Ehtiyoj deb nimaga aytildi?
- A) Ma'lum xatti-harakatlarning zarurligini anglash.
 - B) Odamning yashashi va rivojlanishi uchun zarur bo'lgan narsalarga muhtojligini his etish holati bo'lib, u kishining faolligi manbai tariqasida namoyon bo'ladi.
 - C) Odamning biologik ehtiyojlarini anglashi.
 - D) Kishining madaniy boyliklarga bo'lgan muhtojligini anglashi.
- 142.Quyidagi fikrlarning qaysi biri shaxsni aniq ta'riflaydi?
- A) Shaxs — ijtimoiy munosabatlar majmuyidir.
 - B) Shaxs — psixik taraqqiyotning ma'lum darajasiga erishgan odamdir.
 - C) Shaxs — kishining o'z-o'zini bilib olish jarayonida o'zini yaxlitligicha idrok qilish va o'zini o'zgalaridan ajratib olgan holda «men» deb his etishidir.
 - D) Shaxs — jamiyatning qobiliyatli a'zosidir.
- 144.O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasidagi islohot- ning asosiy maqsadi — bu:
- A) Insonning har tomonlama rivojlanishi va kamol topishi.
 - B) Hayot ekologiyasini yaxshilashi.
 - C) ilm, fan va madaniyatni yanada rivojlantirish.
 - D) Dunyoviy aloqalarni bir-biri bilan bog'lash.
- 145.Birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov tavsifi bo'yicha pedagogning asosiy maqsadi nimadan iborat?

- A) Har bir talabaning mustaqil fikrlashini rivojlantirish.
 B) Bilim berish.
 C) Bilim va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish.
 D) Talabalarни mustaqil hayotga tayyorlash.
- 146.(Metod) — bu....
- A) Orkecha so'zdan olingen bo'lib, uslub demakdir.
 - B) Bu lotincha so'zdan olingen bo'lib, axborot uzatish usulidir.
 - C) Bu yunoncha «yo'l-yuriq», usul orqali maqsadga erishish demakdir.
 - D) Pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismi.
- 147.Uzbeksiz ta'lim tizimi turlari qaysi qatorda to'liq va to'g'ri bo'lsaitgan?
- A) O'rta ta'lim, O'rta maxsus, Oliy ta'lim, kadrlar malakasini oshirish.
 - B) Odeg'cha, maktab, institut, akademiya, malaka oshirish universitetlari.
 - C) Maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, maktab, oliy o'quv yurtlari, akademik tijeyalar, universitetlar, malaka oshirish institutlari.
 - D) Maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, professional ta'lim, oliy ta'lim, oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim, kadrlarning malakasini oshirish, shuning qayta tayyorlash, mактабдан ташқари та'lim.
- 148.O'qituvchining talabalar bilan muloqotida shirinsuxanligi, tushumchalaligi,muloyimligi—bu.....
- Hujungan o'mini to'ldiradigan to'g'ri javobni toping.
- A) Kommunikativ qobiliyatdir.
 - B) Induktiv, deduktiv metodlardan foydalanishiidir.
 - C) Subhatalashish, tushuntirish odobidir.
 - D) Da'sha kirisha olish odobidir.
- 149.O'z-o'zini tarbiyalash metod va usullari qaysi qatorda to'g'ri berilgan?
- A) Ekstensiv, taxminiy, metodologik, kommunikativ, psixologik, hamkorlik uchunligi ijodkorlik.
 - B) O'z-o'ziga ko'rsatma berish, o'z-o'zini nazorat qilish, o'z-o'ziga hisobat berish, o'z-o'zini ishontirish, o'z-o'ziga buyruq berish, o'z-o'zini mukbar etish.
 - C) O'z-o'zinil boshqarish, muomalada o'zini ko'rsata olish, o'z nutqini to'g'ri nasa olish va boshqalar.
 - D) O'z ustida ishlash, o'z-o'zini tarbiyalash, o'z-o'zini takomillashtirish.
- 150.Pedagogika funi ilmiy tadqiqot metodlarining asosiyлari qaysi qatorda ifodalangan?
- A) Subhat, ma'reza, bahs-munozara, namuna.

B) Kuzatish, suhbat, eksperiment, maktab hujjatlarini o'rganish, anketa, savol-javob, bolalar ijodini o'rganish, test.

C) Ijtimoiy ongni shakllantirish, faoliyatni tashkil etish va ijtimoiy xulqatvor normalarini shakllantirish, rag'batlantirish, o'z-o'zini tarbiyalash.

D) Suhbat, kuzatish, savol-javob, algoritm, analiz va sintez.

151.Berilgan tushunchalarni shakllantirish ketma-ketligi qaysi javobda to'g'ri ifodalangan?

A) Malaka—ko'nikma—bilim—tushuncha.

B) Ko'nikma—bilim—malaka—tushuncha.

C) Tushuncha—bilim—ko'nikma—malaka.

D) Ko'nikma—bilim—tushuncha—malaka.

152.Oliy o'quv yurtidagi ta'lif sifatini nazorat qilish usullari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ichki nazorat, joriy, oraliq, yakuniy, tashqi, davlat, jamoat, yakuniy davlat attestatsiyasi nazoratlari.

B) Yakuniy, tashqi, davlat jamoat nazoratlari.

C) Yakuniy davlat attestatsiyasi, ichki, oraliq nazoratlar.

D) Ichki, oraliq, yakuniy, joriy nazoratlar.

153.Ta'lif-tarbiya jarayonini tashkil etish usuli va olinajak natija, pedagogik boshqarish va tahsil oluvchilarining bog'liqligi o'qitishning qaysi qonuniyatiga mos keladi?

A) O'qitish maqsadi, mazmuni, vositalari va shakllarini ijtimoiy muhitga bog'liqligi qonuni.

B) Tarbiyalovchi va rivojlantiruvchi ta'lif qonuniyat.

C) Ta'lif-tarbiya jarayonining tahsil oluvchilar faoliyati xarakteriga bog'liqligi qonuni.

D) O'qitishda nazariya va amaliyotning birligi va uzziy bog'liqligi qonuni.

154.Namunaviy dastur asosida qanday dastur ishlab chiqiladi?

A) Mualliflik o'quv dasturi.

B) Ishchi dastur.

C) O'quv dasturi.

D) To'g'ri javob berilmagan.

155.Talabalarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish shakllari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ijtimoiy-foydali mehnat.

B) Sport, sog'lomlashtirish ishlari.

C) Turli yo'nalishlardagi to'garaklar tashkil ctish.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

156.Shaxsning barkamolligini ta'minlovchi manbalar qaysi

javobda to'g'ri berilgan?

A) Xalqimizning ma'naviyat, axloq-odob va ma'rifat bilan bog'liq qadriyatlari.

B) Xalqimizning huquqiy va ma'naviy qadriyatlari.

C) Xalqimizning ijtimoiy, huquqiy, diniy qadriyatlari.

D) Xalqimizning ma'naviy va umuminsoniy qadriyatlari.

157.O'quv qo'llanmaga xos xususiyatlar qaysi qatorda ko'rsatilgan?

A) Darslikni qisman to'ldiradi.

B) Fan dasturi asosida yozilgan va fan asoslarini chuqr o'zlashtirishga xizmat qiladi.

C) Ayrim bob va bo'limlarni keng yoritgan, amaliy mashg'ulotlar va masalalar yechishga mo'ljallangan.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

158.Oliy ta'lif uchun tayyorlanadigan ma'ruzalar to'plamiga qo'yiladigan talablar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Chuqr ilmiy-uslubiy, yuqori sifat va miqdor ko'rsatki-chiga ega bo'lishi.

B) Kompyuter texnologiyasiga asoslangan o'quv-uslubiy qo'llanma, mustaqil ta'lif olishga, fanga doir o'quv materiali. Ilmiy ma'lumotlarni har tomonlama samarali o'zlashtirishga no'ljallangan.

C) Har bir mashg'ulotning maqsadi, mazmuni, amaliy mashg'ulotlar, qisqaclicha topshiriqlar va tavsiyalar bo'lishi.

D) Ayrim mavzularning mazmuni qisqaucha yoritilan, birlamchi bilim olishga qaratilgan, nazariy va amaliy savollar, tayanch atama va iboralardan iborat bo'lishi.

159.Oliy ta'lif muammolari bo'yicha tadqiqot olib borishdan ko'zda tutilgan maqsadlardan birini toping.

A) Fundamental va amaliy fan sohasidagi kadrlarning ta'lif jarayonida ishtirok etishini rag'batlantirish.

B) Pedagogik va tadqiqot jarayonlarning yaqin aloqasini ta'minlash.

C) Talaba yoshlar va yosh pedagoglarni ilmiy faoliyatda jaib ctish.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

160.Oliy ta'lifning innovatsion yo'nalishining asosiy tamoyillaridan birini toping.

A) Ilmiy va ta'limiylar jarayonlarning birligi, jamiyat ravnaqiga yo'naltirilganligi.

B) Oliy ta'lifning sifatini orttirish va raqobatbardoshligini ta'minlash.

C) Oliy ta'lifning iqtisodiy ravnaqini ta'minlash.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

161.Iqtidorli talabalar qanday vositalar orqali aniqlanadi?

- A) Maxsus psixologik, pedagogik testlar orqali qobiliyat darajasi aniqlanadi.
- B) Maxsus psixologik, pedagogik testlar orqali o'zlashtirish sifat ko'rsatkichi aniqlanadi.
- C) Maxsus psixologik, pedagogik testlar orqali insoniy fazilatlari aniqlanadi.
- D) Barcha javoblar to'g'ri.

162.Iqtidorli talabalarga xos xususiyatlarni toping.

- A) Maqsadga intilish.
- B) Qat'iylik va mehnatsevarlik.
- C) Ijtimoiy-foydali mchnat bilan shug'ullanish istaginining mavjudligi.
- D) Barcha javoblar to'g'ri.

163.Oliy o'quv yurtlarida olib boriladigan ma'naviy-ma'rifiy ish shakllarini toping.

- A) Madaniy-ma'rifiy tadbirlar.
- B) Teatr, muzey, ko'rgazmalarga ekskursiya.
- C) Sport musobaqasi, festivallar, olimpiada, ko'rik-tanlovlarga jalb etish.
- D) Barcha javoblar to'g'ri.

165.Oliy o'quv yurtlarida tashkil etiladigan o'quv mashg'ulotlarining asosiy turlarini toping.

- 1.Ma'ruza. 2. Seminar. 3. Teatr, muzei, ko'rgazmalarga ekskursiya.
- 4.Amaliy mashg'ulot 5.Laboratoriya mashg'uloti.6.Pedagogik amaliyot.
- 7.Mustaqil ish. 8. O'quv va ishlab chiqarish amaliyoti.

A) 1, 2, 4, 5, 7.

B) 1, 2, 3, 4, 5, 8.

C) 1, 2, 3, 7, 8.

D) To'g'ri javob berilmagan.

166.Mashg'ulotlarda ta'lim-tarbiya jarayonining birligi ...

bilan ta'minlanadi. Jumlanli to'ldiring.

A) DTS.

B) Pedagog va talabaning muloqot madaniyati.

C) Talabaning bo'sh vaqtini samarali tashkil etish.

D) To'g'ri javob berilmagan.

167.Oliy ta'limga uchun tayyorlanadigan o'quv adabiyotlari ning turlarini toping.

A) Darslik, o'quv qo'llanma.

B) Lug'at, ma'lumotlar to'plami.

C) Leksiyalar to'plami, metodik qo'llanma.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

168.Texnologik xarita nima uchun xizmat qiladi?

- A) O'qituvchi va talaba faoliyatini har bir bosqich bo'yicha belgilash, vaqt me'yorini to'g'ri belgilash uchun.
- B) Mashg'ulotni me'yorida tashkil etish uchun.
- C) Talabalar faoliyatini faollashtirish uchun.
- D) Vaqt me'yorini belgilash uchun.

169.Pedagogik tadqiqot metodlari nimaga mos ravishda tanlanadi?

- A) Tajriba-sinov mazmuniga.
- B) Pedagogik tadqiqot mazmuniga.
- C) Pedagogik tajribaga.
- D) Tadqiqotchi imkoniyatiga.

170.Laboratoriya mashg'ulotlarining tavsifi keltirilgan qatorni belgilang.

- A) Talabalar mustaqil ravishda vazifa bajaradilar yoki eksperiment o'tkazadilar.
- B) Tematik bog'langan muntazam kursni chuqur o'rganadilar.
- C) Talabalar mustaqil amaliy ishlarni bajaradilar.
- D) Bilimlarni mustaqil o'zlashtiradilar.

171."Pedagogik mahorat" tushunchasi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) Muayyan toifadagi vazifalarni hal qilish imkoniyatlariga ega bo'lgan mutaxassisning kasbiy pedagogik tayyorgarligi darajasi.
- B) O'quv mashg'ulotini tashkil etish shakli bo'lib, unda pedagog rahbarligida muammoli vaziyat yuzaga keltiriladi.

C) Pedagogik jarayonni bilish, uni tashkil eta olish, harakatga keltira olish, pedagogik jarayonning yuqori samaradorligini belgilovchi shaxsning ish sifati va xususiyatlari tahlili.

D) Axborot oqimining shaxs tomonidan tanqidan xoli, erkin ravishda o'zlashtirilishiga erishishni ko'zlagan ruhiy ta'sir etish usuli.

172.O'qituvchining kommunikativ qobiliyati qaysi variantda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) O'quvchiga bevosita emotSIONAL irodaviy ta'sir ko'rsatish qobiliyati. Imo-ishora vositasida o'z fikrini aniq va ravshan ifodalash qobiliyati.
- B) O'quvchiga to'g'ri muomala qila olish, qobiliyatli bolalarga yaqin bo'lish, ular bilan pedagogik samarali munosabat o'rnata bilish qobiliyati.

C) O'quv jarayonini to'g'ri tashkil etish.

D) Muomala madaniyatiga ega bo'lish.

173."Ustoz shogirdlariga katta zulm ham, haddan tashqari ko'ngilchanlik ham qilmasligi lozim" — ushbu fikr qaysi allomaga tegishli?

A) Abu Rayhon Beruniy.

- B) Alisher Navoiy.
- C) Abu Nasr Forobiy.
- D) Abu Ali ibn Sino.

174. Muammoli o'qitish texnologiyasi bosqichlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni belgilang.

A) Muammoli vaziyat, o'quv muammosi, o'quv muammosini yechish uchun izlanish, muammoning yechilishi.

B) O'quv muammosi, o'quv muammosini yechish, muammoning yechilishi.

C) Muammoli vaziyat, muammoli savol, muammoli vazifa, muammo yechimi.

D) Muammoli holat, o'quv muammosi, muammoning echilishi.

175. Mustaqil ish turlarini aniqlang.

A) Variativ, evristik, ilmiy, tadqiqotli.

B) Namunalar bo'yicha mustaqil ishlar, rekonstruktiv- variativ, evristik, ijodiy tadqiqot.

C) Namunali, ijodiy, izlanishni talab qiluvchi.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

176. Reyting baholari, kurs va diplom ishlari loyihalari, bitiruv malakaviy ishlar, davlat attestatsiyasi natijalarini baholash qaysi metodlar guruhiiga taalluqli?

A) Bilimlarni tatbiq etish va mustahkamlash, malaka va ko'nikmalarni hosil qilish metodlari guruhi.

B) Malaka va ko'nikmalarni hosil qilish, bilimlarni tatbiq qilish metodlari guruhi.

C) Bilimlar, e'tiqodlarni shakllantirish, talabalarning kasbiy tayyorgarligini aniqlash metodlari guruhi.

D) Hamma javoblar to'g'ri.

177. Mashg'ulotning an'anaviy metodlarini ko'rsating.

A) Og'zaki, ko'rgazmali, o'z-o'zini nazorat qilish metodlari.

B) Ko'rgazmali, mantiqiy, ommaviy metodlar.

C) Og'zaki ko'rgazmali, ommaviy, mantiqiy, mustaqil ishish, nazorat metodlari.

D) Mantiqiy, o'z-o'zini nazorat qilish metodlari.

178. Mashg'ulot mavzulari talabalarga mos va tushunarli bo'lishi uchun qaysi qoidalarga amal qilish kerak?

A) O'tilayotgan mavzuning ma'nosi va hajmi talabalalar tayyorgarligiga, jismoniy rivojlanishiga va yoshiga mos bo'lishi kerak.

B) Mavzular soddadan murakkablashib borishi kerak.

- C) Mashg'ulotlarda talabalarning bilish faoliyatini faol tashkil etish kerak.
- D) Barcha javoblar to'g'ri.

179. Pedagogik tadqiqotlar olib borishda foydalilanildigan asosiy metodlar guruhini belgilang.

A) Suhbat, anketa, savol-javob, matematik-statistik tahlil.

B) An'anaviy, tajriba metodlari.

C) Ilmiy-amaliy metodlar.

D) Taqqoslash, ma'ruza, laboratoriya.

180. Didaktik maqsadi (yo'nalishi)ga ko'ra ma'ruzalar turi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan.

A) Dialogik, muammoli, tematik.

B) Kirish, tematik, umumiy-yakuniy.

C) Dogmatik, umumiy-yakuniy, suhbat.

D) Hamma javoblar to'g'ri.

181. Seminar mashg'ulotining tavsifi qaysi javobda ko'rsatilgan?

A) O'quv ishlarining asosiy shakli va metodi.

B) O'quv ishlarining asosiy yuklamasi bajariluvchi markaziy qismi.

C) Talabalarning mavzudagi muhim masalalarni chuoq o'rganish yuzasidan mustaqil ishishini, keyinchalik ularni jamoa bo'lib muhokama qilishlarini tashkil etish.

D) Bevosita o'qituvchining rahbarligida muayyan talabalar guruhi bilan olib boriladigan ta'lif mashg'uloti.

182. Muammoli ta'lif talabalarning mustaqil ijodiy faolligiga olib boradigan metodni ko'rsating.

A) O'quv materialini muammoli bayon etish.

B) Izlanishli suhbat.

C) Tadqiqot metodi.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

183. «Talabalarning u yoki bu muammoni mustaqil hal qilishi eng yuqori darajaga ko'tariladi. O'quvchi muammoni tushunib olgach, uni hal qilishga, nazarda tutilgan natijalarni keltirib chiqarishga, uni amalga oshirishning eng qulay yo'llarini belgilash, bajarishning samarali usullarini taklif qilish, so'ngra muammoli va tekshirish usullarini hal qilishni amalga oshirish, xulosalarni o'yish va rasmiylashtirish, ularning haqiqiyligini isbotlashga kirishmog'i zarur» — bu metod muammoli ta'lifning qaysi turiga kiradi?

A) O'quv materialini muammoli bayon etish.

B) Izlanishli suhbat.

C) Tadqiqot metodi.

D) Barcha javoblar to'g'ri.

184.Ta'lim-tarbiya jarayonida o'qitish metodlarini tanlash nimalarga bog'liq?

- A) O'quv xonasining jilozlanishiga.
- B) O'quv materiali va uy vazifalarining xarakterigfi.
- C) Mashg'ulot mavxusi va mazmuniga.
- D) O'qituvchi bilimiga.

185.Ko'rsatmalilikdan foydalanish da qanday metodik talablarga rivoja qilish kerak?

- A) Ko'rsatmali mashg'ulot o'quv materialiga mos bo'lishiga.
- B) Mehnat o'qituvchisi ko'rgazmali qurolni ko'rsatishda ularni talabalar tomonidan idrok etish jarayoniga rahbarlik qilishiga.
- C) Mehnat qurollari, plakatlar, sxcmlar, jadvallarga.
- D) Javoblarning hammasi to'g'ri.

186.Ta'lim vositasi nima?

- A) Mashg'ulot jarayonida tabiiy va sun'iy ko'rgazmali vositalardan foydalanish.
- B) Ma'lum o'qitish usulini muvaffaqiyatlama amalga oshirish uchun zarur bo'lgan yordamchi o'quv materiallari.
- C) Ta'lim jarayonida o'qituvchi va talabalarning kutilgan maqsadga erishishga qaratilgan birlgiligidagi faoliyat.
- D) Tushuntirish, suhbat, ma'ruza.

187.Ta'lim vositalarining turlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Real, texnik, chop etilgan o'quv materiallari.
- B) Ko'rgazmalilik, kitob bilan ishslash.
- C) Kompyuterlar, multimedialar, proyektorlar.
- D) Tarqatma materiallar, o'quv adabiyotlari.

188.Motiv nima?

- A) Ehtiyojni qondirishga moyil predmet.
- B) Anglanmagan xatti-harakat istagi.
- C) Uzoq maqsadlar bilan bog'liq bo'lmagan biron maqsad.
- D) Anglangan yoki anglanmagan ish-harakat bo'lib, biron ehtiyojning subyektiv ifodasini bildiradi.

189.Ko'nikma nima?

- A) U yoki bu xildagi faoliyatga kiruvchi anglanmagan ish-harakat.
- B) Turli xildagi murakkab faoliyatni bajarishga tayyorgarlik.
- C) Takrorlanadigan ish-harakatlar.
- D) Uzoq vaqt da omida takrorlash natijasida paydo bo'ladigan kishining anglangan ish-harakatlarni bajarishdagi avtomatlashgan usullar.

190.Sharq mutafakkirlaridan muomala madaniyati, muloqotga kirishish mahorati, mudarrislarni tanlash haqida o'z asarlarida noyob fikrlarni bayon o'gan donishmandlarni ko'srating.

- A) Kaykovus, Al-Xorazmiy, Al-Forobi, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib.
- B) Ulug'bek, A.Navoiy, Koshifiy.
- C) Amir Temur, Cho'lpion, Usmon Nosir.
- D) Kaykovus, Mirzakalon Ismoiliy.

191.Kommunikativ qobiliyat qanday qobiliyat?

- A) O'qituvchining o'z ishini rejalashtira olishi.
- B) Boshqa odamlar bilan bo'ladigan va birgalikda faoliyatda psixologik telishuvchanlikni ta'minlaydigan qobiliyat.
- C) Boshqa odamlarning psixik holatlarini tushunish va ularga hamdardlik qilish qobiliyati.
- D) Boshqalarning ruhiy holatlarini tushunish va ularga hamdardlik munosabatida bo'lish asosida ta'lim va tarbiya bera olish qobiliyat.

192.Jismoniy tarbiyanı rivojlantirish haqida birinchi bo'lib fikr yuritgan olim qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Berunly.
- B) Forobi.
- C) Ibn Sino.
- D) Komenskiy.

YAKUNIY NAZORAT SAVOLLARI

- 1. Harakatlar strategiyasi asosida jadal taraqqiyot va yangilanish sari.
- 2. Ta'lim tizimi va turlari. Ta'lim sohasida amalga oshirilgan yangi islohotlar.
- 3. Ta'lim sohasida davlat siyosatining asosiy tamoyillari. ("Ta'lim to'g'risida"gi Omm).
- 4. O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimi.
- 5. O'zbekiston Respublikasining 2022-2026 yillarda amalga oshiriladigan taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo'naliishlari.
- 6. Pedagojika fanining maqsadi va vazifalari.
- 7. Pedagojika fanining asosiy tushunchalari (kategoriyalari).
- 8. Pedagojika fanining boshqa fanlar bilan aloqasi.
- 9. Huriy pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi va tadqiqot metodlari.
- 10. Shaxsiy mutafakkirlari va G'arb pedagoglari o'qituvchilik kasbi haqida.
- 11. Pedagojikaning ilmiy- tadqiqot metodlari.
- 12. Pedagojika fanlari tizimi.
- 13. O'qituvchining asosiy vazifalari va uning shaxsiga qo'yiladigan talablar.
- 14. Haqida tushuncha. Shaxsning rivojlanishi va tarbiyasi.
- 15. Tarbiyada yosh xususiyatlarini hisobga olish va yosh davrlarga bo'lish.

16. Yaxlit pedagogik jarayonning asosiy vazifalari.
17. O'qitish jarayonining vazifa (funksiya)lari va bosqichlari.
18. O'qitish jarayonining ikki tomonloma xususiyati.
19. Ta'lif tamoyil (prinsip)lari.
20. Xalqaro baholash tizimining o'ziga xos hususiyatlari.
21. O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini shakllantirish.
22. Yangi avlod darsliklarini yaratishga qo'yiladigan talablar.
23. Darslikdagi o'quv materiallarini tizimlashtirish tamoyillari.
24. Pedagogik jarayonning qonuniyatları va tamoyillari.
25. Pedagogik jarayonning bosqichlari.
26. Didaktika haqida tushuncha. Didaktika obyekti va predmeti.
27. Didaktikaning asosiy kategoriyalari.
28. Ta'lif jarayonida bilish faoliyatining bosqichlari.
29. Ta'lif jarayonining mohiyati va vazifalari.
30. Ta'lif printsiplari (tamoyillari).
31. Zamonaviy pedagogikada Ta'lif paradigmalari.
32. Ta'lif mazmunini belgilovchi davlat hujjatlari (DTS, o'quv rejasi, o'quv dasturi, darsliklari)ga tasnif.
33. Iqtidori o'quvchilarni o'qitish (Education of gifted children).
34. Ta'lifi mazmuni tushunchasining umumiyligi xususiyatlari.
35. Ta'lifi mazmuni loyihalash tamoyillari va mezonlari.
36. Ta'lifi metodlari tasnifi va ularga turlicha yondashuvlar mohiyati.
37. Dars-ta'lifni tashkil etishning asosiy shakli. Dars turlari.
38. Ta'lif olganlikni tashxis etish tamoyillari.
39. O'quv faoliyatini nazorat qilish turlari, shakl va metodlari.
40. Bilim, ko'nikma, malaka va kompetentlikni baholash mezonlari.
41. Ta'lif sifati monitoringi.
42. Umumiy o'rta ta'lif sifatini nazorat qilishning turlari.
43. Ta'lif metodlarining turlari va vazifalari.
44. Ta'lif metodlari va vositalari.
45. O'quvchilar bilimini tashxis etishning mohiyati.
46. Bilim, ko'nikma va malakalarni tekshirishning vazifalari.
47. O'quvchilar o'quv faoliyatini nazorat qilish turlari.
48. Tarbiya jarayonining mohiyati, ahamiyati va vazifalari.
49. Tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari.
50. Tarbiya qonuniyatları va tamoyillari.
51. Jamoa haqida tushuncha.
52. O'quvchilar jamoasini shakllanish bosqichlari.
53. O'quvchilar jamoasini shakllantirish shart-sharoitlari. Jamoa an'analari.
54. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metodlari tasnifi.
55. Ijtimoiy ongni shakllantirish metodlari.
56. Faoliyatni tashkil etish va ijtimoiy xulq-atvor me'yorlarini shakllantirish.
57. Pedagogik rag'batlantirish va xulq-atvorni tuzatish metodlari.
58. Tarbiya metodlarini tanlab olish shartlari.
59. O'quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishning asosiy vositalari.

60. Aqliy tarbiyaning mazmun-mohiyati va komponentlari.
61. Fugorlik tarbiyasining maqsad, vazifalari va metodlari.
62. O'quvchilarga fugorlik tarbiyasini berish jarayonida Davlat ramzları (ba'shiya, gerb, bayroq)dan foydalanish.
63. Vatandisvarlik va baynalmalilik tarbiyasining maqsad, vazifalari va metodlari.
64. Osiqpiy tarbiya.
65. Ma'naviy-axloqiy tarbiyaning maqsad va vazifalari.
66. Asloq va ma'naviyat tushunchasi.
67. Ma'naviy-axloqiy tarbiya metodlari.
68. O'chada bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash mazmuni.
69. O'quvchilarda ongli intizomililikni tarbiyalash.
70. Mehnat tarbiyası maqsad va vazifalari. Mehnat tarbiyasini tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari.
71. Jismoniy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Jismoniy tarbiya vositalari.
72. Estetik tarbiya va uning vazifalari. Estetik tarbiya vositalari.
73. Jismoniy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Jismoniy tarbiya vositalari.
74. Estetik tarbiyaning maqsad va vazifalari. Estetik tarbiya vositalari.
75. Boshqarish funksiyalari. Boshqaruv metodlari va usullari.
76. Pedagogik Kengash Ta'lif muassasasining boshqaruv organi sifatida.
77. Ta'lif muassasasi metodik Kengashi, vazifalari va ish hujjatlari.
78. Matnidan birlashmalar va ularning faoliyatini tashkil etish yo'llari.
79. Pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish usullari. Yosh o'qituvchilar bilan ishlash yo'llari.
80. Korreksion (maxsus) pedagogikaning asosiy vazifalari, tamoyillari va metodlari.
81. Anormal bolalar va ularning umumiyligi tavsiisi. Aqli zaiflikning psixologik-pedagogik xususiyatlari, uning paydo bo'lishi sabablari.
82. Shuqida nuqsoni bo'lgan, eshitish, ko'rish qobiliyati buzilgan va tivanch-harakat apparati buzilgan o'quvchilarni korrektcion o'qitish yo'llari.
83. Ijtimoiy ta'lif va uning maqsad, vazifalari.
84. Xalqaro baholash dasturlarining me'yoriy asoslari.
85. PTA - o'quvchilarni ta'limi yutuqlarini baholash xalqaro dasturi bo'yicha uning hamot bering.
86. TOS - matnni o'qish va tushunish darajasini aniqlovchi xalqaro tadqiqot dasturlarining o'ziga xos xususiyatlari.
87. MTK - maktabda matematika va aniq fanlar sifatini tadqiq qiluvchi sharoit monitoring hususiyatlari.
88. U-H-S - kompyuter va axborot savodxonligi bo'yicha xalqaro tadqiqot dasturlarining o'ziga xos jihatlari..
89. Ijtimoiy ta'lif variantlari: doimiy, to'liq; doimiy, noto'liq; vaqtinchalik, poyson; episodik; masofaviy ta'lif.
90. Ijtimoiy ta'lif muassasasida inklyuziv ta'lif. Imkoniyati cheklangan shular uchun maxsus shart-sharoitlar yaratish.

91. Inklyuziv ta'larning maxsus usullari. Imkoniyati cheklangan bolalarni qo'llab- quvvatlashning pedagogik metodlari.
92. Pedagogika tarixi fanining maqsad va vazifalari, metodologik asoslari.
93. Qadimgi Sug'diyona, Baqriya, Xorazm davlatlarida ta'lim- tarbiya va pedagogik fikrlar.
94. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar.
95. «Avesto» eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik namunasi sifatida.
96. Abu Rayhon Beruniy ta'lim-tarbiya haqida.
97. Abdurahmon Jomiyining asarlarida ta'lim-tarbiya masalalari
98. Hadis ilmining paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriyning «Al-adab al-Mufrad», «As-Sahih» asarları.
99. At-Termiziyning ma'rifiy axloqly qarashlari. At-Termiziyning ilmiy merosi va uning tarbiyaviy ahamiyati.
100. Al-Xorazmiyning ilmiy merosi va uning ahamiyati.
101. Abu Nasi Farobiyning ilmiy merosi va uning didaktik fikrlari.
102. Abu Ali ibn Sino ta'lim –tarbiya haqida.
103. O'rta Osiyo «Sharq uyg'onish» davrida Xuroson va Movarounnahrda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.
104. So'fylilik ta'limotida yetuk inson muammosini talqin etilishi.
105. Kaykovusning «Qobusnomá» asari va uning pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan o'mi.
106. Alisher Navoiy maktab madrasalarni rivojlantirishdagi faoliyati.
107. Ahmad Yassaviy «Hikmatlari»ning axloqiy-ma'rifiy ahamiyati.
108. Qadimgi afsonalar, qo'shiqlar. «O'gitnomá»larda axloq-odob, ta'lim-tarbiyaga oid masalalarning ifodolanishi..
109. Qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uning kishilar mehnati faoliyati bilan bog'liqligi.
110. Jahon Otin Uvaysyning pedagogik qarashlari va otinlar maktabi haqida .
111. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari.
112. Abdurahmon Jomiy asarlarida tarbiya haqidagi fikrlar.
113. Sa'diyuning «Guliston» kabi ma'rifiy asarlarining tarbiyaviy ahamiyati.
114. Sharq Uyg'onish davrida pedagogik fikrlar taraqqiyoti.
115. O'zbekiston Respublikasining mustaqil deb e'lon qilinishi va xalq maorisi sohasidagi islohotlar.
116. Abdulla Avloniyning asarlarida pedagogik fikrlarning talqin qilinishi.
117. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar.
118. Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning hayoti va pedagogik faoliyati.
119. O'rta Osiyo Islom dinining kirib kelishi va ta'lim-tarbiyaga ta'siri.
120. Alisher Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarida shaxs kamoloti masalalari.
121. Mahmud Qoshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asarining mazmuni, tuzilishi va unda ilgari surilgan g'oyalar.
122. Qadimgi Gretsiyada pedagogika va tarbiya san'ati tog'risida.
123. 1945-1990 yillarda O'zbekistonda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
124. Jaloliddin Davoniyning asarları va unda tarbiya masalalari.
125. Movarounnahrda islam dinining tarqalishi va uning ta'lim-tarbiyaga ta'siri.
126. "Qur'oni Karim"da xulq-odob masalalarining yoritilishi.
127. Abu Nasr Forobiyning «Fozil odamlar shahri» asarida ta'lim- tarbiya masalalari.
128. Abu Rayhon Beruniy asarları va uning tarbiyaviy ahamiyati.
129. Sharq Uyg'onish davri va pedagogik fikrlar taraqqiyoti.
130. Amir Temur ta'lim-tarbiya haqida.
132. Zahiriddin Muhammad Boburning ilmiy merosi va uning asarlarida ta'lim-tarbiya masalalari.
133. Imom-al Buxoriy va at-Termiziyning hadis ilmini rivojlantirishdagi nizamatlari.
134. Abdulla Avloniyning asarlarida ta'lim-tarbiyaga oid qarashlarning ifodalanishi.
135. Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning hayoti va didaktik qarashlari.
136. O'rta Osiyo Islom dinining kirib kelishi va ta'lim- tarbiyaga ta'siri.
137. Sharq Uyg'onish davri va pedagogik fikrlar.
138. Pedagogika tarixi kursining maqsad va vazifalari.
139. 1917-1945 yillarda O'zbekistonda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
140. XIV - XVI saarlarda tarbiya maktub va pedagogik fikrlar.
141. Mahmudov ja Behbudiyning hayoti va pedagogik faoliyati.
142. Turkistonda jadidchilik harakati. Jadidlar ta'lim tarbiya haqida.
143. Oshimli sharg mamlikatlarida maktablarning paydo bo'lishi.
144. Ataturk Fileni va uning asarlarida ta'lim-tarbiya masalalari.
145. 1917-1945 yillarda O'zbekistonda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
146. Muhammad Shabuq'ariy va uning «Odeob as-Solihim» asari.
147. Ahmad Yassaviyning hayoti va «Hibbat-ul-haqoyiq» asarida ta'lim-tarbiya masalalari.
148. Konya Ulu Camiining ta'limi axloqly qarashlari.
149. Konya Ulu Camiining ta'limi axloqly qarashlari.
150. John Amos Comeniusning pedagogika faniga qo'shgan hissasi.
151. John Comeniusning pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi.
152. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunning mazmun mohiyati.
153. Yaponiya ta'lim tizimi.
154. Germaniya ta'lim tizimi.
155. Rossiya ta'lim tizimi.
156. Buyuk Britaniya ta'lim tizimi.
157. Pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari.

164. "Innovatson faoliyat" tushunchasi va uning mohiyati.
165. Pedagogik kompetentlik.
166. "Modernizatsiya" va "innovatsiya" tushunchalari mohiyati
167. Pedagogik qobiliyatning umumiyligi tavsifi.
168. Pedagogik qobiliyat turlari.
169. Kommunikativ qobiliyat – pedagogik aloqa o'rnatishtning o'mi.
170. Muloqot orqali ta'sir ko'rsatish va muomala uslublari.
171. Pedagogik takt – o'qituvchi kasbiy mahoratining asosi.
172. Pedagogik texnikaning psixologik va fiziologik xususiyatlari.
173. O'qituvchining tashqi ifodasi (mimika va pantomimika) – pedagogik texnika sifatida.
174. Pedagogik texnikani egallash usullari.
175. O'qituvchining nutq madaniyati va unga qo'yiladigan asosiy talablar.
176. Nutqiy faoliyatni oqilona tashkil etish yo'llari.
177. Nutqiy faoliyat ko'nikma va malakalari: tovush, diapazon, tembr, diksiyat, ritmika.
178. Pedagogik ijodkorlikning namoyon bo'lishi: intuitsiya, zehn va xayolot.
179. O'qituvchining akmeologik madaniyati.
180. O'qituvchining o'z-o'zini boshqarishi va o'z-o'zini rivojlantirishida pedagogik refleksiyaning o'mi.
181. Pedagogik mahoratni egallash vositalari.
182. Innovatsion faoliyatni tashkil etish zaruriyati va omillari.
183. Pedagogik nizolarning asosiy sabablari.
184. Pedagogning perceptiv (o'quvchi, talabarni tushunish) qobiliyati.
185. Pedagogning o'quvchi-talabalar bilan ish yoki shaxsiy ish yuzasidan bo'ladigan kelishmovchiliklarni va ularni bartaraf etishning o'ziga xos xususiyatlari qanday ko'rinishda bo'lish mumkin.
186. Yosh pedagoglar faoliyatida odatda yo'l qo'yiladigan xatolar va ularni yengish yo'llari.
187. Pedagogik muloqotning tuzilishi va metodlari.
188. Kommunikativ ta'sir etish yo'li.
189. O'qituvchining kommunikativ madaniyati.
190. Innovatsion muhit sharoitida pedagogik faoliyatni tashkil etishiga qo'yiladigan talablar.
191. Pedagogik mahoratning mohiyati.
192. Pedagogik fikrlar taraqqiyotida o'qituvchi mahorati masalalari.
193. Qobiliyat va pedagogik qobiliyat haqida tushuncha.
194. Pedagogik qobiliyatning turlari va ularning tavsifi.
195. Pedagogik qobiliyatni shakllantirish yo'llari.
196. Kommunikatsiya haqida tushuncha.
197. O'qituvchining kommunikativ malakasi.
198. Kommunikativ ta'sir etish yo'li.
199. O'qituvchining kommunikativ madaniyati.
200. O'qituvchining kommunikativ qobiliyatini rivojlantirish yo'llari.
201. Pedagogik muloqot haqida tushuncha.
202. Pedagogik muloqotning tuzilishi va metodlari.
203. Pedagogik muloqot uslublari.
204. Muloqot madaniyati.
205. Pedagogik nizo va uning sabablari.
206. Pedagogik nizolarning oldini olish yo'llari.
207. Nutq haqida tushuncha.
208. Pedagogning muomala odobi.
209. Pedagogik texnika haqida tushuncha.
210. Pedagogik texnikaning tarkibiy qismlari.
211. Mimika. Pantomimika.
212. O'qituvchining pedagogik texnikasini shakllantirish yo'llari.
213. Nutqning o'qituvchi faoliyatidagi o'mi.
214. Nutq madaniyati haqida tushuncha va uning asosiy elementlari.
215. Nutq tekniqasi: nafas olish, tovush, diksiya, ritmika.
216. O'qituvchining nutq malakasini shakllantirish yo'llari.
217. O'qituvchi mehnatini ilmiy tashkil etishning mohiyati.
218. Pedagogik mehnatni ilmiy tashkil etish tamoyillari.
219. Pedagogik mehnatni ilmiy tashkil etishning asosiy yo'nalishlari.
220. O'qituvchining kasbiy bilimlari darajasi.
221. Pedagogik mahorat tizimida akmeologik qibiliyatlar.
222. Pedagogik texnikani namoyon bo'lish xususiyatlari.
223. Nutq madaniyati va notiqlik san'ati.
224. Pedagogik imij va pedagogik ijodkorlik
225. Kompetentlik tushunchasi
226. Pedagogik mahoratning komponentlari
227. Pedagogik texnika haqida tushuncha
228. O'sha olib qoldalariga rioya qilish usullari
229. Hujuk ahamalarimiz o'z asarlarida mudarrislar kasbiga oid fikrlari
230. O'sha insenga ta'sir etish
231. O'qituvchi kulg – atvorida pedagogik nazokatning shakllanishi.

- 4648/x -

X/K TEMUR LUCK PRINT bosma xonasida chop etildi.

Chirchiq shahar Muhandislar ko'chasi-11v uy

Tel: +998 93 593 93 21

+998 33 593 93 21